

# SIVIAARI & TOTAALI

3 / 1999

- Aseistakieltäytyjäläiitto ry

Aseistakieltäytyjät  
ahdingossa Venäjällä

AMNESTY ADOPTOI  
SUOMALAISIA TOTAALEJA



Neljännesvuosisata  
antimilitaristista  
toimintaa

# SIVARI & TOTAALI

Sivari & Totaali –lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset 80 mk/vuosi.

Tili LEONIA 800 017 – 750 541.

Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

## Toimitus:

Johanna Koskinen, päätoimittaja  
Simo Hellsten, Jyrki Lappalainen, Sampsa Oin-  
aala, Kaj Raninen ja Robert Ryömä

## Painopaikka:

Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy, Oulainen  
1999.

Kaikki kiinnostuneet voivat lähettää materiaalia  
julkaisuumme. Seuraava numeron deadline on 10.  
tammikuuta 2000.

Toimitustyön kannalta olisi helpointa, jos jut-  
tusi saapuivat meille levykkellä, mutta otamme  
toki vastaan myöskin käsin kirjoitettuja hen-  
gentuotoksia. Kuvittajille ohjenuorana olkoon,  
että piirroksot on parasta taiteilla mustalla tussilla  
valkoiselle paperille, jotta painojälki olisi mah-  
dollisimman hyvä.

Me toimituksessa katsomme oikeudeksemme  
päättää julkaistavista jutuista ja tarvittaessa  
lyhentää niitä sekä korjata kielioppi- ym. virheitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä  
vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan  
näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeliansa  
takana.



Sivari & Totaali on kulttuuri-,  
mielipide- ja tiedelehtien liiton  
Kultti ry:n jäsen.

# AMNESTY INTERNATIONAL VAATII KUUDEN SUOMALAISEN ASEISTAKIELTÄYTYJÄN VÄLITÖNTÄ VAPAUTTAMISTA

*Amnesty International arvostelee siviilipalveluksen pituutta Suomessa. Vaihtoehtoisen siviilipalveluksen pituus - 395 päivää - on yli kaksi kertaa normaalin asepalveluksen mittainen. Vuonna 1998 voimaan astuneen uuden asevelvollisuuslain mukaisen 180 päivän normaalin palveluksen suorittaa yli 50 prosenttia kaikista varusmiehistä.*

Amnesty katsoo siviilipalveluksen kohtuuttoman pituuden syrjivän ja rankaisevan siviilipalveluksen valitsevia henkilöitä näiden vakaumuksesta. Tästä johtuen järjestö on adoptoinut mieli-pidevangeiksi kuusi suomalaista aseistakieltäytyjää, jotka on vangittu siviilipalveluksesta kieltäytymisen vuoksi.

Amnesty tulee lisäksi adoptoimaan mieli-pidevangeiksi kaikki muut samasta syystä vangitut aseistakieltäytyjät, niin pitkään kuin siviili-palveluksen pituus säilyy ennallaan ja sen voidaan katsoa olevan rangaistus vakaumuksesta.

Siitä lähtien kun uutta asevelvollisuuslakia koskeva lakiehdotus tehtiin eduskunnalle vuonna 1997, Amnesty on arvostellut lyhennetyn asevelvollisuusajan kielteisiä vaikutuksia aseistakieltäytyjien asemaan, joiden palvelusaikaa ei suunniteltu lyhennettäväksi samassa suhteessa.

12. lokakuuta 1999 työministeri Sinikka Mönkäre ilmoitti kirjeessään Amnesty Internationalille Suomen nykyisen siviilipalvelusjärjestelmän olevan parhaillaan professori Jukka Kekkonen arvioitavana. Työministerin mukaan arvioissa tulitaisiin ottamaan huomioon myös ihmisoikeusksymykset ja vertailemaan Suomen

siviilipalvelusta muiden maiden käytäntöihin.

Työministerille 2. marraskuuta 1999 lähettämässään vastauksessa Amnesty piti arviointiprosessin käynnistämistä tervetulleena päätöksensä. Järjestö ilmoitti kuitenkin samalla adoptoineensa seuraavat aseistakieltäytyjät mieli-pidevangeiksi:

**Tom Kettunen**, 20, opiskelija, on ollut vangittuna 21.9. 1999 alkaen.  
**Otso Kivekäs**, 20, opiskelija, on ollut vangittuna 19.10. 1999 alkaen.  
**Nakke Leppänen**, 19, opiskelija, on ollut vangittuna 11.10. 1999 alkaen.  
**Otto Salin**, 19, opiskelija, on ollut vangittuna 4.10. 1999 alkaen.  
**Jukka Johansson**, 20, opiskelija, on ollut vangittuna 13.7. 1999 alkaen.  
**Kim Åke**, 20, on ollut vangittuna 30.6.1999 alkaen.

Kaikki kuusi on tuomittu 197 päiväksi vankeuteen "siviilipalvelusrikoksesta". Amnesty Internationalin vaatii yllä mainittujen vankien ja muiden parhaillaan siviilipalveluksesta kieltäytymisen vuoksi vangittujen henkilöiden välitöntä vapauttamista.

## ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii siviilipalvelusmiesten etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismiin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia, esim. ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaoloaan ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi." AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita – armeijoita. Paitsi, että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaalkieltäytymistä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan

# SELVITYSMIES JUKKA KEKKOSEN RAPORTTI HYVÄ LÄHTÖKOHTA SIVIILIPALVELUKSEN KEHITTÄMISELLE

Työministeriön asettama selvitysmies Jukka Kekkonen luovutti selvityksensä siviilipalvelusjärjestelmän kehittämiseksi perjantaina 3. joulukuuta. Selvityksessä kiinnitetään huomiota Suomen useimpiin nykyisen siviilipalvelusjärjestelmän ongelmiin ja ehdotetaan muutoksia mm. palvelusaikaan, siviilipalvelusmiesten sodanaikaiseen asemaan ja yksityisoikeudellisten siviilipalveluspaikkojen hyväksymismenettelyyn. Muutokset ovat pitkälti yhdensuuntaisia Aseistakieltäytyjäliiton näkemysten kanssa ja liitto pitää selvitystä hyvänä lähtökohdantana siviilipalvelusjärjestelmän kehittämiseksi.

Selvitysmies Kekkonen ehdottaa siviilipalveluksen pituudeksi 10-11 kuukautta. Aseistakieltäytyjäliiton näkemysten mukaan siviilipalvelusajan ei tulisi olla pidempi kuin keskimääräisen varusmiespalvelusajan (8 kk), mutta Kekkonen esityksen mukainen muutokin olisi huomattava parannus nykyiseen tilanteeseen. Tällä hetkellä siviilipalveluksen pituus on yli kaksinkertainen yleisimpään varusmiespalvelusaikaan verrattuna. Palvelusaikojen epäsuhta on tärkein

syy totaali kieltäytyjien määrän voimakkaaseen kasvuun ja se on myös johtanut siihen, että Amnesty International on päättänyt tunnustaa suomalaisia totaali kieltäytyjiä mielipidevangeiksi. Amnesty adoptoi ensimmäiset kuusi mielipidevankia marraskuussa.

Kekkonen näemyksen mukaan aseistakieltäytymisoikeus pitäisi ulottaa sodan aikaan. Tässä on Aseistakieltäytyjäliiton mukaan kysymys erittäin tärkeästä periaatteellisesta asiasta: tällä hetkellä aseistakieltäytyjät on vapautettu aseellisesta palvelusta vain rauhan aikana eikä heidän sodan aikaisesta asemastaan ole mitään erillisiä säädöksiä. Jos aseistakieltäytymisoikeus tunnustettaisiin myös sodan aikana, aseistakieltäytyjien velvollisuudet tulisivat määritellyiksi nykyisen kriisilainsäädännön (puolustustila-, valmius- ja väestönsuojelulaki) perusteella.

Siviilipalvelusjärjestelmän keskeisiä käytännöllisiä ongelmia ovat palveluspaikkapula ja siviilipalvelusmiesten laissa säädettyihin taloudellisiin oikeuksiin palveluspaikoissa kohdistuvat loukkaukset

erityisesti asumisen kohdalla. Selvitysmiehen mukaan ratkaisuja tulisi etsiä yksinkertaistamalla yksityisoikeudellisten siviilipalveluspaikkojen hyväksymismenettelyä ja siirtämällä asumiskustannukset palveluspaikoilta valtion maksettaviksi sekä siviilipalveluksen mahdollistamista humanitaarisissa tehtävissä ulkomailla. Nämä ehdotukset ovat yhdenmukaisia Aseistakieltäytyjäliiton näkemysten kanssa. Selvitysmies kiinnittää huomiota myös siviilipalveluslain rangaistussäännösten jäykkyyteen ja esittää, että siviilipalveluslain §:ssä mainittuja hyväksytyjä aseistakieltäytymisen pe-rusteita laajennettaisiin.

Kaiken kaikkiaan selvitysmies Kekkonen raportti tarjoaa siis hyvän pohjan siviilipalvelusjärjestelmän kehitystyön jatkamiselle. Liitto uskoo, että työministeriö ryhtyy selvitystyön perusteella pikaisesti toimenpiteisiin siviilipalvelusjärjestelmän keskeisten epäkohtien korjaamiseksi. Tarkemmin Kekkonen selvitystyötä analysoidaan seuraavassa lehdessä, joka ilmestyy lähiaikoina.



## NAISTEN RAUHANKALENTERI 2000

Vuoden 2000 Naisten Rauhankalenteri etsii uudentyyppistä naiskulttuuria – kulttuuria, jota ei voi "lokeroida" perinteisillä naiskulttuurikäsitteillä. Kalenteri tarjoaa uusia naisfilosofisia ajatuksia Heidi Liehulta. Mukana on runoja mm. Kaarina Valoaallolta ja kalenterin tekijöiltä ja heidän ystäviltaan. Kalenterille on haettu uutta ilmettä runsaalla valokuvien, piirrustusten ja erilaisten taustojen käytöllä. Kalenterin ovat toimittaneet Jenni Kyllönen, Anna Kyllönen, Anu Turunen ja Niklas Vainio.

Kalenteri on A5-kokoinen kierrekiinnitetty kalenteri, jossa on mukana vuosisuunnittelusivut ja puhelinmuistio.

Hinta: 60 markkaa.

Sadankomitea, Rauhanasema, Veturitori 3, 00520 Helsinki. mkantola@kaapeli.fi

2. - AMNESTY INTERNATIONAL VAATII KUUDEN SUOMALAISEN ASEISTAKIELTÄYTYJÄN VÄLITONTÄ VAPAUTTAMISTA
3. - SELVITYSMIES JUKKA KEKKOSEN RAPORTTI HYVÄ LÄHTÖKOHTA SIVIILIPALVELUKSEN KEHITTÄMISELLE
4. - SIVIILIPALVELUSKESKUKSESSA LAITTOJEN KOTIUTUKSIA HUUMETESTIEN PERUSTEELLA - TILAPÄISMAJOITUSTA OPETUSTILOISSA; LAPINJÄRVELLÄ JÄLLEEN ONGELMIA
5. - KUTSUNTAKAMPANJA ONNISTUI HYVIN - LIITTOKOKOUS VALITSI UUDEN HALLITUKSEN - SYYSTAPAAMINEN LAPISSA
6. - ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITOLLE UUSI PAIKALLISOSASTO PORIIN - SIVAREIDEN MÄÄRÄN "ROMAHDUS" - PÄÄSIKUNNAN PROPAGANDAA - SIVARIUUTISIA
7. - KANSANEDUSTAJAT KYSYVÄT USEAMPIKERTAISESTA TUOMITSEMISESTA - TÄYDENNYSPALVELUKSEN SUORITTA TÄNÄ VUONNA N. 250 MIESTÄ
8. - TOTAALIUUTISET
9. - VANKILISTA
11. - HELSINGIN REA HERÄSI HENKIIN, UUSI RYHMÄ SYNTYI TURKUUN
13. - SKOTTITUOMIOISTUIN JULISTI TRIDENTIT LAITTOMAKSI - VANUNU EDELLEEN VANGITTUNA
14. - NATON PSYKOLOGINEN PROJEKTIO
16. - KANSANMURHA, JOTA EI KOSKAAN OLLUTKAAN? - TSHETSHENIAN SODAN VASTAISTA TOIMINTAA MOSKOVASSA
17. - JUGOSLAVIAN SOTILASKURIT AHDINGOSSA
18. - VENÄLÄINEN ASEISTAKIELTÄYTYJÄ TUOMITTU VANKILAAN, TOISTA VASTAAN NOSTETTU SYYTE - SODAN VASTUSTAMISESTA SYYTTEITÄ SAKSASSA
19. - KANSALAISTOTTELEMATTOMUUTTA INDO-NESIAN LÄHETYSTÖLLÄ - UUSIA PAMFLETTEJA
20. - PELON KULTTUURIA MURTAMASSA
22. - TSHETSHENIAN SODAN VASTAISTA TOIMINTAA - LOPETTAKAA POHJOIS-KAUKASUKSEN SODAN LAAJENTAMINEN!
23. - SOTILASSAARET IHMISILLE! - LAKIALOITE KOTIUTTAMISRAHAN PALAUTTAMISESTA

# SIVIILIPALVELUSKESKUKSESSA LAITTOJA KOTIUTUKSIA HUUMETESTIEN PERUSTEELLA

**Valtakunnallisena siviilipalveluskeskuksena toimivassa Lapinjärven koulutuskeskuksessa on ilmennyt viime aikoina useita tapauksia, joissa siviilipalvelusmiehiä on määrätty määräajalle vapautukselle huumetestien perusteella. Mahdollisuudesta huumetestistä kieltäytymiseen ei ole kaikille testatuille kerrottu selkeästi. Testistä kieltäytyviä on myös mahdollisesti uhkailtu ja painostettu.**

Keväällä eräs siviilipalvelusmies ilmoitti kiel-täytyvänsä terveystarkastuksen yhteydessä tehtävästä huumetestistä. Aluksi hänelle ilmoitettiin, ettei testistä voi kieltäytyä, "koska siviilipalveluskeskuksessa ei saa olla huumeiden vai-kutuksen alaisena". Miehen edelleen kieltäytyessä testistä ja vaatiessa saada testiin oikeuttavan lainkohdan nähtäväkseen hänelle ilmoitettiin, että kieltäytyminen on sitenkin mahdollinen. Tapauksesta on kanneltu eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Syksyllä 11 keskuksessa palvelustaan suoritamassa ollutta "legioonalaisia" kotiutettiin määräajalle vapautukselle, ns. e-luokkaan huumetestin perusteella. 20 miestä oli ilman mitään erityisiä perusteluja määrätty työnjalta suoraan testeihin. Positiivisen näytteen antaneet oli kotiutettu samantien. Kaikille testiin määrättyille ei oltu kerrottu kieltäytymismahdollisuudesta. Toisaalta ainakin yhdelle testiin määrättylle oli kerrottu, että kieltäytymisestä seuraa johtajan puhuttelu.

Määräaikainen vapauttaminen siviilipalveluksesta huumetestin positiivisen tuloksen perusteella on erittäin kyseenalainen menetelytapa. Yhden tai kahden testauksen tulos ei ole todiste jatkuvasta huumeidenkäytöstä tai huumausaineriippuvuudesta. Lapinjärven tapauksessa ei myöskään ole näyttöä siitä, että kotiutetut miehet olisivat työskennelleet huumeiden vaikutuksen alaisena. Lapinjärveltä kotiutetuilla miehillä ei ollut minkäänlaisia vaikeuksia suoriutua työtävistä.

Joistakin Aseistakieltäytyjäliiton tietoon tulleista kurinpitopäätöksistä ilmenee, että siviilipalvelusmiehiä on myös puhallutettu, koska heidän on epäilty tehneen töitä alkoholin vaikutuksen alaisena. Tätä voidaan pitää laittomana pakokokeinon käytönä esitutkinnaissa.

Siviilipalvelusmiesten kotiuttaminen huumetestien perusteella noteerattiin useissa tiedotusvälineissä. Tapauksia uutisoivat mm. ruotsinkieliset tv-uutiset, ylioppilaslehti ja Borgåbladet. Helsingin Sanomien 29. 9. julkaisema juttu antoi ymmärtää Aseistakieltäytyjäliiton vastustavan huumetestejä. Lisäksi siitä saattoi saada sellaisen kuvan, että puolet siviilipalvelusmiehistä käyttää huumeita. Aseistakieltäytyjäliiton vastine kirjoitukseen julkaistiin 3. 10.

Aseistakieltäytyjäliitto ei vastusta huumetestejä. Helsingin Sanomien lähteenä oli ilmeisesti Aseistakieltäytyjäliiton sähköpostilistalle laittamani viesti, jossa kerrotaan, ettei huumetesteihin ole pakko suostua. Emme ole kehottaneet ketään kieltäytymään testeistä.

Kansan Uutiset oli pääkirjoituksessaan 30. 9. Aseistakieltäytyjäliiton kanssa pitkästi samoilla linjoilla. "Voidaan täydestä syystä kysyä, miksi ihmeessä sivareita on ylipäätään testattu huumeista. Asevelvolliset joutuvat luonnollisesti normaaliin lääkärintarkastukseen, mutta ei armeijaan meneviä alokkaista testata erikseen huumeiden käytöstä," Kansan Uutiset kirjoittaa. Valitettavasti myös Kansan Uutiset pohjasi kirjoituksensa Helsingin Sanomien virheellisiin väitteisiin Aseistakieltäytyjäliiton kannasta huumetesteihin.

Huumetestauksen perusteella kotiuttaminen loukkaa perustuslaissa ja ihmisoikeusopimuksissa turvattua henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä. Aseistakieltäytyjäliiton lakiasiainsihteerin Juha Keltin mukaan huumeuselonnalla ei "virkatoinena ole mitään tukea laissa". Kotiuttamispäätöksistä kannattaneekin valittaa lääninoikeuteen.

Samppa Oinaala

# Tilapäismajoitusta LAPINJÄRVESSÄ

**Jo keväällä ilmenneet siviilipalvelusmiesten ylläpito-ongelmat valtakunnallisessa siviilipalveluskeskuksessa, Lapinjärven koulutuskeskuksessa kärjistyivät kesä-heinäkuun aikana. Kesällä koulutuskeskuksen saapui peräkkäin kaksi poikkeuksellisen suurta koulutuserää ja keskuksella oli suuria vaikeuksia selviytyä mm. sivareiden majoituksesta.**

Kun kesäkuun toisen viikon palveluseenastumiserä saapui keskukseseen, täyttyivät majoitustilat viimeistä paikkaa myöten. Samaan aikaan täydennyspalveluun saapuneista reservikieltäytyjistä osa jouduttiin tilahtaamaan vuoksi majoittamaan paikalliseen -venäläisistä ilotyöistä tunnettuun- Hotelli Hanheen. Koulutusjaksolaisia oli niin paljon, että kaikki eivät mahtuneet keskuksen luentosaliin. Osa miehistä joutui seisomaan oviaukossa. Pahin oli kuitenkin vasta edessä.

Kesä-heinäkuun vaihteessa saapui keskukseseen toinen poikkeuksellisen suuri koulutuserä ja osa opetustiloista jouduttiin ottamaan majoituskäyttöön. Noin 30 neliömetrin luokahuoneisiin sijoitettiin 10-15 sivaria, joten tilaa oli erittäin vähän. Sänkyjen lisäksi huoneissa ei ollut muuta kalustusta. Tilapäismajoitetuilla ei ollut päivittäistä peseytymismahdollisuutta. Eräs siviilipalvelusmies kertoikin kavereidensa hakeneen sairaalomaatietämättömien olojen vuoksi.

Kahden suuren koulutuserän ollessa heinäkuussa yhtäaikaan keskuksessa loppui vesi joinakin aamuina miesten käydessä suihkussa. Ruokasaliin on ollut ruokailuaikoina pitkät jonot ja pöydät ovat olleet tupaten täynnä.

## Majoitusta tulipalolle alttiissa tiloissa

Siviilipalvelusmiesten majoitukseen koulutuskeskuksella on jo pitkään käytetty ajoittain koulutuskeskuksen alueella sijaitsevaa Sjököllan vanhaa kartanorakennusta. Kyseinen rakennus ei ilmeisesti täytä paloturvallisuusmääräyksiä. Kartanoon majoitettujen siviilipalvelusmiesten mukaan rakennuksessa ei ole merkittäviä häätäluskäyntejä, palosammuttimia tai hälyttimiä. Tiedustellessani kartanon paloturvallisuustietoja Lapinjärven palopäällikkö Helena Borisovilta, hän ilmoitti ettei niitä luovuteta, koska ne eivät ole julkisia.

Myös kartanon majoitustilat ovat ahtaat; tilaa on

## OIKEUSAPUA & NEUVONTAA ASEISTAKIELTÄYTYJILLE

Aseistakieltäytyjäliitto ry, Rauhanasema, Itä-Pasila, Helsinki  
puhelinpäivystys arkisin klo 10 - 17 (toimistolla väkeä myös muina aikoina)  
p. 09 - 140 427, akl@aseistakieltaytjaliitto.fi

Juha Keltti, Lakiasiainsihteerin. 040-559 6983, juha.keltti@aseistakieltaytjaliitto.fi

# opetustiloissa; LLÄ JÄLLEEN ON-

noin kaksi neliötä henkilöä kohden. Peseytymis- ja saniteettitiloja ei ole rakennuksessa riittävästi. Eräät siviilipalvelusmiehet ovat lisäksi kertoneet oudosta hajusta, joka mahdollisesti johtuu homevauriosta.

Kartanorakennuksen oloihin on kuitenkin ilmeisesti luvassa parannuksia. Lapinjärven kunta aloittaa siellä remontin, kunhan se on ensin ostanut koulutuskeskuksen alueen valtion kiinteistölaitokselta. Ainakin paloturvallisuutta parannettaneen remontin yhteydessä.

## Keskus tuottaa voittoa

Siviilipalvelusmiesten koulutus siirtyi Lapinjärvelle vuoden -98 alussa vuonna -97 järjestetyn tarjouskilpailun perusteella. Silloin Lapinjärvi esitti koulutuksen järjestämisestä edullisimman tarjouksen. Nykyinen sopimus on voimassa viisi vuotta.

Koulutuskeskuksen pitäisi tuottaa nollatulosta eli sen rahoitus tulisi kokonaisuudessaan käyttää siviilipalvelusmiesten koulutukseen. Silti Lapinjärven koulutuskeskus tuottaa voittoa. Viime vuonna koulutuskeskus tuloutti kunnalle satojatuhansia markkoja, joka poiki jul-kisuidessakin esillä olleen henkilökunnan tulospalkkiokokiistan. Kiista syntyi kun kunnanvaltuusto perui tämän vuoden osalta koulutuskeskuksen johtokunnan päätöksen maksaa henkilökunnalle bonuksia hyvän tuloksen johdosta.

On hyvin omituista, että aiemmin mainitsemani tyyppisiä ylläpito-ongelmia ilmenee keskuksen tuottaessa samanaikaisesti satojentuhansien voittoja. Koulutuskeskuksesta löytyy myös joitakin ainoastaan säästösyillä perusteltavia kummallisuuksia, kuten perjantain ruokai-lukäytäntö. Perjantaisin kotiin lähteville siviilipalvelusmiehille tarjotaan vain aamiainen, vaikka myös lounaan tarjoaminen olisi pienin lukujärjestysmuutoksin bussiaikataulujen puitteissa mahdollista.

## Aseistakieltäytyjäliitto kirjelmäi, työministeriö vastasi

Aseistakieltäytyjäliitto lähetti syyskuun alussa työministeriölle Lapinjärven koulutuskeskuksen ongelmista kirjelmän, jonka liitteenä oli myös siviilipalvelusmiesten lausuntoja. Lausunnoissaan siviilipalvelusmiehet kritisoivat erityisesti tilapäismajoitustilojen ahtautta ja puutteita paloturvallisuudessa.

Työministeriö vastasi kirjelmään lokakuun alussa. Ministeriö ei ottanut vastauksessaan lainkaan kantaa majoitustilojen ahtauteen. Lapinjärven koulutuskeskuksen antaman selvityksen mukaan peseytymismahdollisuus järjestettiin lämmittämällä sauna kaikkina iltoina. Tämä ei kuitenkaan ilmeisesti ollut kaikkien siviilipalvelusmiesten tiedossa.

Kartanon paloturvallisuusongelman ministeriö

*Jatkuu seuraavalla sivulla...*



## KUTSUNTAKAMPANJA ONNISTUI HYVIN

Kutsuntakampanja keskeytyi taas marraskuussa yhdeksäksi kuukaudeksi jatkuakseen taas kutsuntojen alkaessa seuraavan kerran ensi vuoden syyskuussa. Kampanjan tarkoitushan on paikata erittäin puutteellisen aseistakieltäytymisestä kertovan virallisen informaation asevelvollisten tietoihin jättämiä aukkoja ja sitä toteutetaan jakamalla aiheesta kertovaa lentolehdistä kutsunta-paikkojen edessä. Tänä syksynä se toteutui lähes 30 paikkakunnalla.

## LIITTOKOKOUS VAL- ITSI UUDEN HALLITUKSEN

Aseistakieltäytyjäliiton syysliittokokous valitsi järjestön hallitukseen kolme uutta sekä kolme vanhaa jäsentä. Uusina mukaan tulivat paluun parin vuoden tauon jälkeen tehnyt Kim Langer (Turku) sekä kokonaan uusina Antti Meriläinen (Helsinki) ja Jukka Peltokoski (Jyväskylä). Vanhoista valittiin jatkamaan Henri Hellén (Helsinki), Mikko Mutikainen (Turku) ja Ville Vuorjoki (Rovaniemi). Toinen puoli 12-jäsenisestä

## SYYSTAPAAMINEN LAPISSA

Ensimmäinen Pohjois-Suomen antimilitaristitapaaminen järjestyi AKL:n hallituksen rovaniemeläisjäsenen mökillä syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna. Paikka on todella hieno: aivan Kemijoen rannalla nelisenkymmentä kilometriä Rovaniemeltä ylöspäin päin - ja vieläpä kohdassa, jossa Kemijoki ainakin vielä todella on joki, kun voimalaitosta ei ole kovin lähellä kummassakaan suunnassa.

Ihmisiä paikalle oli saapunut vajaat kymmenkunta - kaksi Helsingistä, muut pohjoisesta mutta eipä sisälle kovin paljoa enempää olisi mahtunutkaan. Konkreettisia tuloksia jäi silti käteen: tapaaminen poiki kutsuntakampanjan useammallekin Pohjois-Suomen paikkakunnalle. Ja hauskaahan siellä oli; viikonloppu sujui rattoisasti kalastuksen (heikohkolla menestyksellä), saunomisen, kaljoittelun, tikanheiton ja muun mökkielämän merkeissä.

Yleinen mieliala viikonlopun jälkeen tuntui olevan, että vastaavankaltaisia vapaamuotoisia tapaamisia on syytä järjestää jatkossakin.

kuittasi ilmoittamalla, että "kartanossa on tavanomainen palontorjuntavälineistö ja hälyttimet kaikissa huoneissa". Jos tilanne todella on tällainen, tuntuu kummalliselta, että keskus ja palopäällikkö salailevat paloturvallisuustietoja.

Positiivista työministeriön vastauksessa on, että koulutuskeskus ja työministeriö ovat ryhtyneet toimiin majoitusolojen parantamiseksi. Vielä tämän vuoden aikana on tarkoitus tehdä koulutuskeskukseen 40 miehen majoitusrakennus pikarakennustekniikalla. Toivomme, että olosuhteet uudessa "parakissa" ovat paremmat, kuin tähänastisissa tilapäismajoitustiloissa.

Tilanne Lapinjärven koulutuskeskuksessa on normalisoitunut syksyn aikana ja osa tilapäismajoitusjärjestelyistä on purettu.

Samps Oinaala

## ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITOLLE UUSI PAIKALLISOSASTO PORIIN

Aseistakieltäytyjäliitto paikallistoiminta laajeni lokakuun alussa, kun Porin uusi paikallisosasto aloitti toimintansa. Samalla lakkautettiin Lappeenrannan ja Oulun osastot, koska niillä ei ollut enää varsinaista toimintaa.

Keskustoimisto Helsingin Rauhanasemalla on edelleen tuttuun tapaan avoinna arkisin klo 11-17. Tarjolla on asiantuntevaa neuvontaa siviili-palvelukseen sekä totaali- ja reservinkieläytymiseen liittyen. Toimiston kautta tavoittaa myös lakiasiainsihteeri Juha Keltin, joka tarjoaa apuaan siviilipalvelusrikosasioissa ilmaiseksi. Kannattaa siis ottaa yhteyttä Aseistakieltäytyjäliittoon jos kysymykset vaivaavat mieltä tai palveluspaikan kanssa tulee ongelmia.

Porin uuden paikallisosaston kontaktihenkilö on Lasse Longi, joka kesällä Lapinjärvellä ollessaan oli aktiivisesti mukana mm. toukokuun alussa järjestetyn siviilipalvelusmiesten työnsäilyksen valmisteluissa. Uuden paikallisosaston toimenkuvaan kuuluu ainakin jokasyksyisen kutsuntakampanjan järjestäminen. Paikallisosasto aikoo myös järjestää keikkoja ja levittää aseistakieltäytymisestä kertovaa materiaalia.

Uuden paikallisosaston postiosoite on AKL-Pori, c/o Nortamonkatu 3 b 33, 28100 Pori ja sähköpostiosoite: akl.pori@aseistakieltäytyjaliitto.fi.

# SIVAREIDEN MÄÄRÄN "ROMAHDUS"

Turun Sanomat ja Aamulehti kertoivat jutussaan 27.11., että "siviilipalveluun hakeutuvien määrä on romahtamassa." STT:n tekemän uutisen perusteella tieto julkaistiin seuraavana päivänä myös useissa muissa tiedotusvälineissä. Toimittaja Anita Simolan kirjoittamassa jutussa kerrotaan, että syksyn kutsunnoissa siviiriin on hakenut vajaat 530 asevelvollista (1,7 % ikäluokasta) ja koko vuonna "siviilipalvelukseen saattaa hakeutua vain noin 1.500 miestä". Jutussa haastatellaan pääesikunnan asevelvollisuusosaston päällikköä Leo Kotilaista sekä Helsingin sotilasläänin komentaja Ahti Vartiasta.

Lapinjärven siviilipalveluskeskus kuitenkin kertoo, että marras- joulukuun vaihteeseen mennessä siviilipalvelukseen oli tänä vuonna hakeutunut n. 2.100 asevelvollista. Määrä tulee jäämään jonkun verran alhaisemmaksi kuin vuonna 1998, jolloin siviirihakemuksia jätettiin vajaat 2.500, mutta mistään romahduksesta ei todellakaan voi puhua. Varsinkin kun otetaan huomioon, että tänä vuonna tehtävien haakemusten määrä tulee olemaan korkeampi kuin kertaakaan ennen vuotta 1995 ja noin kolminkertainen 80-luvun määriin verrattuna.

Kutsunnoissa siviilipalvelukseen hakeutuvien määrän perusteella ei voi tehdä suoraan

johtopäätöksiä vuoden aikana tehtävien haakemusten määrästä tai laskea, kuinka suuri osa ikäluokasta haluaa siviilipalvelukseen, sillä valtaosa hakemuksista tehdään vasta kutsuntojen jälkeen.

Tähän asiointilaan on selvitysten perusteella syynä lähinnä tiedonpuute. Siviilipalvelusasetus toki velvoittaa sekä siviilipalveluksen että varusmiespalveluksen toimeenpanosta vastaavat viranomaiset antamaan kaikille kutsun-nanalaisille tarpeelliset tiedot siviiriin hakeutumiseen ja palveluksen sisällöstä, mutta käytännössä tämä ei todellakaan toteudu: kut-sunnoissa siviilipalvelus tavallisesti vain mainitaan, aina ei sitäkään. Muutenkaan kutsuntoihin menevät eivät saa juuri mitään tietoa siviilipalvelusmahdollisuudesta. Tänä syksynä Aseistakieltäytyjäliiton tietoon on tullut jopa tapauksia, joissa kutsuntaviranomaiset ovat kertoneet siviiriin haluavalle, ettei kutsunnoissa voi hakea siviilipalvelukseen.

Samat lehdet muuten uutisoivat "siviilipalvelukseen hakeutuvien määrän laskusta" kutsunnoista saatujen tietojen perusteella myös viime vuoden marraskuussa. Koko vuoden luvuissa ei kuitenkaan lopulta tapahtunut mitään merkittävää muutosta edelliseen vuoteen verrattuna.

## SIVARIUUTISIA

\*Asumiskustannusjärjestelmän kehittämistä tutkiva työryhmä (ks. S&T 2/99) jatkaa työtään, jolle on annettu määräaikaan vuoden loppuun. Asumistilanne on kehittynyt koko ajan pa-hempaan suuntaan, joten asiaa on Aseistakieltäytyjäliiton mielestä todellakin korkea aika selvittää. Liiton näkemyksen mukaan paras vaihtoehto olisi siirtää asumiskustannukset palveluspaikoilta valtion, käytännössä joko työministeriön (käytännössä siviilipalveluskeskuksen) tai Kelan maksettavaksi. Tätä vaihtoehtoa asetui tukemaan myös selvitysmies Jukka Kekkonen joulukuun alussa julkaistussa raportissaan.

\*Siviilipalvelusasetukseen lisättiin perjantaina 17. syyskuuta 16 uutta yksityisoikeudellista palveluspaikkaa. Edellisen kerran paikkoja lisättiin viime talvena, joten yksityisoikeudellisten hyväksyminen näyttää todellakin muuttuneen joustavammaksi. Uusien hyväksytyjen joukossa löytyvät mm. Mielenterveyden keskusliitto, urheiluseura Tapanilan Erä ja Kauniaisten musiikkiopiston kannatusyhdistys. Kaikkiaan

siviilipalvelusasetukseen on hyväksytty nyt 91 yksityisoikeudellista palveluspaikkaa.

\*Itä-Suomen hovioikeus päätti (21.9) pitää ennallaan savonlinnalaisen siviilipalvelusmiehen viime vuoden syksyllä siviilipalvelusrikoksesta saamaan 174 päiväksi ehdottoman vankeustuomion. Legioonalaisena sivarikeskuksessa palvelleesta miehestä oli tehty rikosilmoitus muutaman aamumyöhästyksen takia (ks. S&T 3/98). Aseistakieltäytyjäliitto luonnehtii hovioikeuden ratkaisua järkyttäväksi. Tuomoon haetaan valituslupaa korkeimmalta oikeudelta.

Oman lisänsä asiaan on tuonut siviilipalveluskeskuksen johtajan Eero Soinion esitutkinna antama, hiukkasen erikoisiin todisteisiin perustunut lausunto, jonka mukaan savonlinnalais-sivari olisi kuulunut saatananpalvojaryhmään. Iltä-Sanomien -lehti kertoo (24.8), että savonlinnalainen on tehnyt lausunnon takia tutkintapyyntönnön kunnianloukkauksesta.

# KANSANEDUSTAJAT KYSYVÄT USEAMPIKERTAISESTA TUOMITSEMISESTA

Viisi kansanedustajaa (ensimmäisenä allekirjoittajana Anni Sinnemäki) jätti 3. joulukuuta kirjallisen eduskuntakysymyksen asevelvollisuudesta kokonaan kieltäytyvien rangaistuksen kertaumisesta.

Vuonna 1994 lainsäädäntöön tulleen asevelvollisuuslain 39§:n tarkoitus oli estää totaali-kieltäytyjille tuomittavien rangaistusten kertaaminen. Pykälän mukaan totaalit, jotka eivät hae siviilipalvelukseen, tuomitaan ehdottomaan vankeuteen ”asevelvollisuudesta kieltäytymisestä”. Tuomion pituus lasketaan samalla tavalla kuin siviilipalvelusrikoksesta tuomit-tavan tuomio.

Käytännössä pykälä ei ole kuitenkaan täyttänyt tarkoitustaan kaikkien kohdalla. Kutsunnois-takin poisjäävät totaalit (mikä on sinänsä täysin joh-donmukaista, kutsunnoissahan aseistakiel-täytyjienkin palveluskelpoisuus määritellään mahdollisia sodanaikaisia aseellisia tehtäviä varten) joutuvat sakkokierteeseen, joka saattaa kestää vuosia ja tuottaa useita sakkorangaistuksia asevelvollisuudesta kieltäytymisestä myöhem-min langetettavan ehdottoman vankeusran-gaistuksen lisäksi.

Toinen useampikertaisen tuomitsemisen ongel-man kohtaava ryhmä ovat totaalit, jotka käyvät

kutsunnoissa ja saavat palvelukseenastu-mismääräyksen, mahdollisesti vielä ilmoittavat kieltäytymisestään heille palveluspaikaksi määrättyyn joukko-osastoon, mutteivät saavu sinne palvelukseenastumispäivänä. Tuomio-istu-inten omaksuman laintulkinnan mukaan tällais-ille henkilöille langetetaan asevelvol-lisuudesta kieltäytymisestä tulevan tuomion lisäksi sakkoja tai ehdollista vankeutta karkaamisesta.

Ongelmiin on syynä asevelvollisuuslain 39§:n muotoilu, jonka mukaan ”asevelvollisuudesta kieltäytymiseen” voi syyllistyä vain varusmies, jonka on tuomioistuinten laintulkinnassa katsottu tarkoittavan henkilöä, joka on jo aloittanut pal-veluksen suorittamisen. Tällöin äskenmainitut kaksi ryhmää jäävät ensin pykälän ulkopuolelle ja saavat tuomioita normaalien kutsunta- ja sotilasrikospykäläen perusteella.

Kysymyksen allekirjoittaneet kansanedustajat ehdottavat usempikertaisten rangaistusten ongelman korjaamiseksi mallia, jossa ”kut-suntakirjeen saavuttua henkilöllä olisi mah-dollisuus esimerkiksi kirjallisesti ilmoittaa ol-evansa totaali-kieltäytyjä”, jonka jälkeen asevelv. lain 39§:ä voitaisiin soveltaa suoraan. Tällöin siviilipalvelusrikoksesta ja asevelvol-lisuudesta kieltäytymisestä tuomittavat to-taali-kieltäytyjät tulisivat keskenään tasa-vertaiseen asemaan; ensinmainitut eivät voi joutua tuomituksi useampaan kertaan ny-kyäänkään.

## TÄYDENNYSPALVELUKSEN SUORITTAAN TÄNÄ VUONNA N. 250 MIESTÄ

”Turhauttavaahan tämä on, mutta hyvät rahat tästä saa,” totesi täydennyspalvelukseen mää-rätty reservinkieltäytyjä Lapinjärven koulu-tuskeskuk-essa alkukesällä. Täydennyspalve-lusmiehet saavat normaalin päivärahan lisäksi täy-dennyspalveluspalkkaa runsaat 200 markkaa päi-vältä. Työttömälle tämä saattaa olla mukava li-säys tuloihin.

Reservistäkieltäytyminen tuli mahdolliseksi si-viilipalveluslain muutoksen yhteydessä vuon-na -87. Kertausharjoituksista on siitä lähtien voinut kieltäytyä samalla lomakkeella, jolla hakeudutaan siviilipalvelukseen. Reservinkiel-täytyjille järjestetään korvaavaa työpalvelua, ns. täydennyspalvelua.

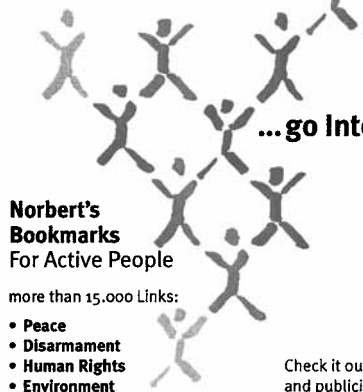
Nykyisen käytännön mukaan täydennys-palveluun määrätään ainoastaan ne reservin-kieltäytyjät, joilla on voimassaoleva kertausharjoituskutsu. Reservistä voi siis käytännössä kieltäytyä ilman seurauksia, jos sen tekee riit-tävän aikaisin. Täydennyspalveluun määrätään tänä vuonna n. 250 miestä. Määrä on hienoisessa laskussa.

Tänä vuonna täydennyspalvelusmiehet ovat kunnostaneet Lapinjärven koulutuskeskuksen vanhaa navettarakennusta. Lisäksi viikon mit-taisen ”kesäleirin” ohjelmassa on ollut päivän mittainen tutustumisretki Lapinjärven maisemiin. Osa alkukesän täydennyspalvelusmiehistä pääsi myös tutustumaan lähemmin paikalliseen yöelämään, kun heidät majoitettiin Lapinjärven keskustajamassa sijaitsevaan Hotelli Hanheen koulutuskeskuksen tilanpuutteen vuoksi.

Navetan seinää maalaavia reservinkieltäytyjiä katsellessa rupesi ihmetyttämään koko täy-dennyspalvelun tarpeellisuus. Miksi miehiä kuljetetaan eri puolilta suomea viikoksi Lapin-järvelle maalaamaan seinää ja majoittumaan hotellissa? Järkevin ratkaisu olisi vapauttaa kaikki reservistä kieltäytyvät kertaushar-joituksista ilman seurauksia. Nykyisin täy-dennyspalveluksesta kieltäytymisestä seuraa oikeudenkäynti ja sakkorangaistus.

Samps Oinaala

For a better  
World...



...go Internet!

Norbert's  
Bookmarks  
For Active People

more than 15.000 Links:

- Peace
- Disarmament
- Human Rights
- Environment
- 3rd World
- Social Justice
- Politics

Check it out  
and publicise wildly.

Together we can  
change the world!

[www.dfg-vk.de/english/bookmark.htm](http://www.dfg-vk.de/english/bookmark.htm)



## NAPPI RINTAAN!

**Aseistakieltäytyjäliiton rintanapit;  
14 erilaista, 5 mk/kpl - Tilaa vaikka  
kaikki!**

**Myös metallisia "katkaistu kivääri"  
-pinsejä on taas saatavana á 10 mk**

**Vähimmäistilaus 20 mk - hinnat sisältävät postimaksut**

# TOTAALIUUTISET

*Totaalikieltäytymisen voimakas lisääntyminen näyttää muodostuvan pysyväksi ilmiöksi. Marraskuun puoliväliin mennessä käräjäoikeuden tuomion on tänä vuonna saanut 33 Aseistakieltäytyjäliiton tuntemaa totaalia - ja kaikki tapauksethan eivät edelleenkään tule liiton tietoon. Loppuvuodellekin on jo tiedossa uusia oikeudenkäyntejä.*

*Väliaikaisen siviilipalveluslain (1987-91) aikana vankeuteen tuomittiin vuosittain keskimäärin vajaat 30 totaalikieltäytyjää (enimmillään 40 vuonna 1989). Totaalien määrä on siis jo nyt ylittänyt väliaikaislain aikaisen tason. Kasvu selittyy osittain sillä, ettei siviilipalvelusaikaa tai muita sivarin epäkohtia ole lainsäädännöllisellä tasolla korjattu, vaikka varusmiesten palvelusaikoja lyhennettiin viime vuonna. Tämä ei kuitenkaan yksin selitä koko lisäystä, sillä siviilipalveluksen epäkohtia vastaan protestoivan "ehdollisen" totaalikieltäytymisen rinnalla myös koko asevelvollisuusjärjestelmää vastustavien totaalin määrä näyttäisi olevan kasvussa. Mikäli näitä nyt ylipäättään voi erottaa: monien uusien totaalien perusteluissa on sekä siviilipalveluksen sisältöön että asevelvollisuuden vastustamiseen liittyviä argumentteja.*

*Alla on kerrottu kesän ja syksyn aikana käräjäoikeudessa olleista tapauksista.*

## Loviisan käräjäoikeus tuomitsi kaksi totaalia

Loviisan käräjäoikeus tuomitsi 22. kesäkuuta Paraisilta kotoisin olevan 20-vuotiaan **Tom Kettusen** ja 19-vuotiaan helsinkiläisen **Nakke Leppäsen** 197 päivän ehdottomiin vankeusrangaistuksiin, mikä vastaa puolta 395 päivän siviilipalvelusajasta. Kummatkin jutut olivat pääkäsitellyssä jo 8. kesäkuuta mutta tuomiot annettiin vasta pari viikkoa myöhemmin kansliassa.

Käräjäoikeus otti tuomioperusteluissa yhdenmukaisesti kantaa niin Kettusen kuin Leppäsen väitteeseen, että heidän tuomitsemisensa ehdottomiin vankeusrangaistuksiin on ihmis-oikeus-sopimusten ja Suomen hallitusmuodon kieltämä syrjintää. Perustelujen mukaan aseistakieltäytyjiä ei saa asettaa keskenään erilaiseen asemaan vakaumuksensa perusteella, kun se estää kaiken palveluksen suorittamisen.

Käräjäoikeuden perustelujen mukaan Kettusen ja Leppäsen kohtelu ei kuitenkaan ole syrjivää verrattuna palvelusvelvollisuudesta vapautet-tuihin Jehovan todistajiin, koska Jehovan todistajiin kuuluminen on Suomessa katsottu objektiivisesti katsoen riittäväksi näytöksi vakaumuksesta. Koska siviilipalvelu on laillinen uskonnon- ja omantunnonvapauteen perustuva valinta, ei heidän tuomitsemisensa ole syrjivää.

Käräjäoikeuden mielestä myöskään varusmiesten palvelusaika ei merkitse syrjintää eri palvelusryhmien välillä. Kantansa tueksi käräjäoikeus viittaa hallitusmuodossa säädettyyn jokaisen Suomen kansalaisen velvollisuuteen olla osallisena isänmaan puolustuksessa tai sitä avustamaan niin kuin laissa määrätään.

## 28.6: Otto Salinille vankeutta Helsingissä

Helsingin käräjäoikeus langetti maanantaina 28. kesäkuuta 18-vuotiaalle helsinkiläisopiskelija **Otto Salinille** 197 vrk:n ehdottomaan vankeusrangaistuksen siviilipalvelusrikoksesta. Salin oli haastettu oikeuteen 9. kesäkuuta, mutta tuomio annettiin käräjäoikeuden kansliassa vasta vajaat kolme viikkoa myöhemmin. Hän oli toimittanut kieltäytymisilmoituksensa Lapinjärven siviilipalveluskeskukselle 4.12.1998 suorittamatta päiväkään mitään asevelvollisuusjärjestelmään sisältyvää palvelusta.

## 1.7: lahtelaiselle totaalikieltäytyjälle ehdoton vankeustuomio

Lahtelainen 23-vuotias opiskelija **Jani Kohonen** sai 1. heinäkuuta 61 päivän ehdottoman vankeusrangaistuksen Loviisan käräjäoikeudessa. Jutun pääkäsitely oli 22.6. mutta tuomio annettiin vasta torstaina kansliassa.

Kohonen oli suorittanut siviilipalvelusta 1997-98 yhdeksän kuukautta, jonka jälkeen hän oli saanut lykkäystä opintojen suorittamiseksi. Kuten hän Lapinjärven siviilipalveluskeskukselle 8.3.1999 lähettämässään kieltäytymisilmoituksessa totesi, lopullisen rohkeuden ja kypsyyden tehdä päätöksensä hän sai vasta siviilipalvelun aloitettuaan.

Kohosella oli palvelusajasta tuolloin suorittamatta 122 päivää. Siviilipalveluslain mukaan palveluksesta kirjallisesti kieltäytynyt tuomitaan rangaistukseen, joka vastaa puolta jäljellä olevasta palvelusajasta. Rangaistus on siis si-viilipalveluslain mukainen.

Kohonen kuitenkin huomautti oikeudessa, että hänen tuomitsemisensa olisi hallitusmuo-

don, Euroopan ihmisoikeussopimuksen sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen syrjäntäkieltojen vastaista. Lisäksi siviilipalvelun ja siitä mitattavan rangaistuksen pituus on syrjivä verrattuna lyhyimpään ja yleisimpään kuuden kuukauden varusmiespalvelusaikaan samoin kuin keskimääräiseen palvelusaikaan. Kohonen vaati syytteen hylkäämistä, rankaisematta jättämistä tai laissa säädettyä lievempää rangaistusta.

Kohosen mielestä ketään ei saa painostaa vankeusrangaistuksen uhalla tai muutoinkaan tarjoamaan väkivalta palveluja valtion, eli toisten ihmisten käyttöön. Kohosen mielestä ei ole esitetty hyväksyttäviä perusteita sille, että kenenkään vapautta tai oikeuksia tulisi voida riistää pakotamalla asevelvollisuus- tai siviilipalveluslain mukaiseen palvelukseen. Kohonen vaatii asevelvollisuuden lakkauttamista. Siviilipalvelus on rangaistus siitä, ettei mene armeijaan. Tämän vuoksi Kohonen kieltäytyy siitäkin.

Kohosen mielestä siirtymällä vapaaehtoisten palvelusjoukkojen käyttöön Suomi voisi olla osaltaan vaikuttamassa maailmanlaajuiseen asevarustelun vähentämiseen. Hänen mielestään Suomen ja maailman suurimmat ongelmat ja uhkat ovat ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia. Kohonen kritisoi yhteiskunnan voimavarojen käyttämistä asevelvollisuusjärjestelmän ylläpitoon. Käräjäoikeus mainitsee tuomion perusteluissa, että "Kohonen on itse kertonut että hänen vakaumuksensa estää häntä toimimassa sodassa". Kohonen ei kuitenkaan ole näin käräjäoikeudelle kertonut, kirjallisessa eikä suullisessa muodossa. Kohosen puheenvuoro käräjäoikeuden istunnossa nauhoitettiin.

## 31.8: totaalikieltäytyjä



## Mikko Valtoselle vankeutta

19-vuotias kirkkonummelainen totaalikieltäytyjä **Mikko Valtonen** sai tiistaina 31. elokuuta 197 vuorokauden ehdottoman vankeusrangaistuksen Loviisan käräjäoikeudessa. Hän oli hakenut siviilipalvelukseen ollessaan kutsunnoissa viime vuoden syksyllä, mutta ilmoitti kieltäytyvänsä sen suorittamisesta 18.4.1999.

Valtonen vastustaa asevelvollisuusjärjestelmää vegaanisen ja pasifistisen maailmankatsoimuksensa perusteella. Hän kokee totaalikieltäytymisen ainoana vaihtoehtonaan, koska pitää siviilipalvelusjärjestelmää ensisijaisesti vain aseellisen palveluksen rangaistusluontoisena korvikkeena. Osoituksia tästä ovat si-viilipalveluslakiin sisältyvät vakavat epäkohdat: oikeus kieltäytyä aseista on tunnustettu vain rauhan aikana ja siviilipalveluksen kesto on rangaistuksenluontoinen. Aseellisen palveluksen voi suorittaa 6 kuukauden aikana, mutta siviilipalvelus kestää 395 vrk.

“Alunalkaen pidin siviilipalvelusta yhtenä muotona palvelun suorittamiseen, mutta koska olen saanut tietää, että myös siviilipalveluksen suorittaneita voidaan sotatilassa käyttää aseelliseen palvelukseen, kieltäydyn myös siviilipalveluksen suorittamisesta”, Valtonen totesi esitutkinnan yhteydessä.

Loviisan käräjäoikeuden aavistuksen verran moniselitteisen perustelun mukaan kuitenkin “yhden uskonnollisen yhdyskunnan palveluksesta vapauttamisesta huolimatta siviilipalvelusmiehet eivät joudu syrjinnän kohteeksi yhteiskuntaa ja kansalaisvelvollisuuksia kokonaisuutena tarkastellessa”.

### 1.9: jyvaskyläläiselle sivarin keskeyttäjälle ehdotonta

Jyvaskylän käräjäoikeus tuomitsi keskiviikkona 1. syyskuuta 22-vuotiaan jyvaskyläläisen ompelijan 122 päivän ehdottomaan vankeusrangaistukseen siviilipalvelusrikoksesta. Tuomittu ehti suorittaa siviilipalvelua 151 päivää, kunnes keskeytti sen maaliskuussa ja kieltäytyi sen loppuunsaorittamisesta.

Kieltäytymisellään jyvaskyläläismies protestoi Suomen siviilipalvelusjärjestelmän epäkohtia, erityisesti palveluksen pituutta ja si-viilipalvelusmiesten sodanaikaista asemaa. Suomen nykyinen 395 päivän mittainen siviilipalvelus on yli kaksinkertainen lyhyimpään varusmiespalvelusaikaan verrattuna. Si-viilipalvelusmiesten sodanaikaista asemaa ei ole määritelty, joten käytännössä aseistakieltäyty-misoikeus rajoittuu rauhanaikaan.

### 16.9: kolmelle vankeutta Hämeenlinnassa

Sotilaskokoonpanossa kokoontunut Hämeenlinnan käräjäoikeus langetti torstaina 16. syyskuuta 196 vrk:n ehdottoman vankeusrangaistuksen kolmelle Vilppulasta kotoisin olevalle totaalikieltäytyjälle. Tuomitut ovat 20-vuotias luonnontieteiden opiskelija **Janne Nurminen**, 19-vuotias kuvataiteiden opiskelija **Joonas Peltola** ja 21-vuotias Etelä-Aasian tutkimuksen opiskelija **Ilmari Saarilehto**. Asevelvol-lisuudesta kieltäytymisestä langetetun eh-dottoman vankeusrangaistuksen lisäksi jokainen sai 40 päiväsakkoa karkaamisesta.

Miehet oli määrätty suorittamaan varus-miespalvelusta panssariprikaatiin Parolaan. He olivat ilmoittaneet kieltäytymisestä etukäteen kirjeitse ja kävivät yhdessä varuskunnassa ilmoittamassa siitä uudelleen noin kuukauden kuluttua heille määrätystä palvelukseenastu-mispäivästä. Miehet perustelevat totaalikieltäytymistään väkival-lan vastaisella eettisellä vakaumuksellaan. “En voisi kuvitella osallis-tuvani armeijan kaltaisen organisoidun väki-valtakoneiston toimintaan”, totesi Joonas Peltola oikeudenkäynnin jälkeen.

Tuomittujen avustajana oikeudessa toiminut Juha Keltti toi esiin, että totaalikieltäytyjien tuomi-tseminen vankeusrangaistukseen merkitsee sekä Suomen hallitusmuodossa että Suomea sitovissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuk-sissa (Eu-roopan ihmisoikeussopimus, kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus) kiellettyä syrjintää verrattuna asevelvollisuudesta vapautettuihin ryhmiin: Jehovan todistajiin, naisiin ja ahvenanmaalaisiin miehiin.

Lisäksi nyt tuomitut joutuvat syrjityiksi verrattuna sellaisiin totaalikieltäytyjiin, jotka hakevat siviilipalvelukseen ja kieltäytyvät sitten siitä: sivarista kieltäytyneet eivät voi saada ehdotto-man vankeustuomion lisäksi sakkorangaistusta karkuruudesta Kyseenalaista on myös se, että totaalikieltäytyjiä tuomitaan sotilaskokoonpanon edessä: armeijainstituutiota vastustavia totaalikieltäytyjiä on tuomitsemassa virkansa puolesta kaksi armeijan edustajaa.

### 20.9: kahdella asevelvollisuudesta kieltäytyneelle tuomio Helsingissä

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi maanantaina 20.9. kaksi totaalikieltäytyjää 196 päivän ehdottomiin vankeusrangaistuksiin asevelvollisuudesta kieltäytymisestä. Helsingiläinen 19-vuotias ylioppilas **Simo Sutela** kieltäytyi Kaartin Jääkärirykmentissä ja 20-vuotias espoolainen siivooja **Tuukka Kallas** Helsingin Ilmatorjuntarykmentissä, kummatkin palvelukseenastumispäivänä 5.7.1999.

Kumpikin katsoi tuomitsemisensä olevan syrjivää uskonnon, vakaumuksen ja mielipiteen

## TUE MIELIPIDEVANKIA!

Joulukuun alussa vankiloissa istui oikeusministeriön vankeinhoito-osaston tilastojen mukaan kaksitoista siviilipalvelusrikoksesta tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittua vankia ja sen jälkeen sisälle on mennyt ainakin yksi. Lähettäkääpä tukipostista seuraaville:

### Tuomas Heikkilä

Keravan nuorisovankila  
PL 133, 04201 Kerava  
vankilaan 16.8.1999 - vapaaksi 4.3.2000

### Eetu Huisman

Helsingin työsiirtola  
01531 Vantaa  
vankilaan 10.12.1999 - vapaaksi 27.6.2000

### Jukka Johansson

Suomenlinnan työsiirtola  
Suomenlinna C 86  
00190 Helsinki  
vankilaan 13.7.1999 - vapaaksi 29.1.2000

### Tom Kettunen

Turun lääninvankila  
PL 212, 20101 Turku  
vankilaan 21.9.1999 - vapaaksi 8.4.2000

### Otso Kivekäs

Helsingin työsiirtola  
01531 VANTAA  
vankilaan 19.10.1999 - vapaaksi 6.5.2000

### Nakke Leppänen

Helsingin työsiirtola  
01531 VANTAA  
vankilaan 11.10.1999 - vapaaksi 28.4.2000

### Antra Löövi

Haminan työsiirtola  
Karjakatu 25  
49400 HAMINA  
vankilaan 18.8.1999 - vapaaksi 6.3.2000

### Otto Salin

Helsingin työsiirtola  
01531 VANTAA  
vankilaan 4.10.1999 - vapaaksi 21.4.2000

### Niko Salminen

Helsingin työsiirtola  
01531 VANTAA  
vankilaan 15.9.1999 - vapaaksi 2.4.2000

### Kim Åke

Suomenlinnan työsiirtola  
Suomenlinna C 86  
00190 HELSINKI  
vankilaan 30.8.1999 - vapaaksi 17.3.2000

perusteella verrattuna Jehovan todistajiin, sukupuolen vuoksi verrattuna naisiin ja asuinpaikan takia verrattuna ahvenanmaalaisiin miehiin, jotka kaikki on vapautettu asevelvollisuudesta. Naiset on vapautettu siitä vielä sodan aikakin vaikka heillä on mahdollisuus vapaaehtoiseen asepalveluun.

Sutela ja Kallas katsoivat myös tuomitsemisen sotilasrikosasiain kokoonpanossa loukkaavan heidän oikeuttaan hallitusmuodossa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa turvattuun oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin puolueettomassa ja riippumattomassa tuomioistuimessa. Totaalikieltäytyjiä oli tuomitsemassa siviilipuheenjohtaja ja kaksi kantahenkilökuntaan kuuluvaa sotilasjäsentä. Myös tuomitsemista puolta jäljellä olevasta siviilipalvelusajasta vastaavaan vankeusrangaistukseen vastaajat pitivät syrjivänä, koska yleisimpään varusmiespalvelusaikaan verrattuna yli kaksinkertainen siviilipalvelusaikakin on syrjivä.

Sutela kieltäytyi pasifistisen ja yhteiskuntaeettisen vakaumuksen, Kallas anarkistisen maailmankatsomuksen nojalla. Tapauksissa vedottiin muun muassa YK:n ihmisoikeuskomitean kan-nanottoihin ja ratkaisuihin. Komitea on muun muassa todennut Suomen kansallisen lainsäädännön suovan Jehovan todistajille etuoikeutetun aseman muihin omantunnonsyistä kieltäytyviin verrattuna, mikä on ristiriidassa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 26 artiklan kanssa.

### 21.9: perniöläiselle totaalkieltäytyjälle ehdoton vankeustuomio

Loviisan kärjäoikeus tuomitsi 21. syyskuuta 19-vuotiaan perniöläisen totaalkieltäytyjä **Otto Lapilan** 197 päivän ehdottomaan vankeusrangaistukseen. Lapila on kieltäytynyt ase- ja siviilipalveluksesta kirjallisesti eettisen vakaumuksensa vuoksi.

Lapila pyysi syytensä hylkäämistä tai lievempää rangaistusta. Hänellä on omien sanojensa mukaan Jehovan todistajiin verrattava vakaumuksellinen kieltäytymisperuste, koska hän ei halua vahingoittaa mitään elollista olentoa.

MIELIPIDEVANGIN OPAS



951-97947-1-9

konaan asevelvollisuudesta.

Loviisan kärjäoikeus ei ottanut tuomiossaan huomioon Lapilaa avustaneen Aseistakieltäytyjäliiton lakiasiansihteeri Juha Keltin näkemystä, jonka mukaan Lapilan tuomitseminen merkitsee häneen kohdistuvaa hallitusmuodossa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa sekä kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa kiellettyä syrjintää. Keltin mukaan tuomio on syrjivä Jehovan todistajien lisäksi myös varusmiehiin verrattuna, koska rangaistuksen pohjana käytetään varusmies-palveluun verrattuna kohtuuttoman pitkää siviilipalvelusaikaa.

### 23.9: vantaalaiselle sivarin keskeyttäjälinnalla

20-vuotias vantaalaisopiskelija **Roni Saari** tuomittiin 23. syyskuuta Vantaan kärjäoikeudessa 170 päivän ehdottomaan vankeuteen siviilipalvelusrikoksesta. Saari kieltäytyi kirjallisesti siviilipalveluksen loppuunsaattamisesta kesäkuussa suorittuaan siitä 55 päivää. Kieltäytymisensä syiksi Saari mainitsi siviilipalveluksen rangaistuksenomaisen pituuden ja siviilipalvelusmiesten asepalvelusta vapautuksen rajoittamisen rauhan aikana. Saaren mukaan asepalvelus on syrjintää sukupuolen ja uskonnon perusteella, koska naiset ja Jehovan todistajat on vapautettu asevelvollisuudesta. Li-säksi Saari ei katso kenenkään olevan oikeutettu vaatimaan häneltä väkivaltaa toisia ihmisiä kohtaan.

### 1.10: kahdelle tuomio Loviisassa

Kahdelle totaalkieltäytyjälle langetettiin 1. lokakuuta Loviisan kärjäoikeudessa 197 vrk:n ehdoton vankeusrangaistus siviilipalvelus-rikoksesta. Tuomitut ovat 19-vuotias porvoonlainen **Ilkka Forsblom** ja 20-vuotias helsinkiläinen **Eetu Huisman**.

Eetu Huisman totesi 21.5 päivätyssä kieltäytymisilmoituksessaan kieltäytyvänsä eettisen ja poliittisen vakaumuksensa perusteella. Hän totesi kieltäytymisilmoituksessaan: "Aseisiin, uhkailuun ja jännitteisiin perustuva turvallisuus on mielestäni valheellista, enkä halua millään lailla edesauttaa sellaisen ylläpitämistä. Myös siviilipalvelus on osa nykyistä asevelvol-

lisuusjärjestelmää, eikä siten ole todellinen vaihtoehto. Siviilipalveluksen suorittavien vapauttaminen aseellisesta palveluksesta pelkästään rauhanaikana on tästä selkeä osoitus. Lisäksi haluan kieltäytymiselläni protestoida siviilipalveluksen pidempää kestoaa asepalvelukseen verrattuna... Lisäksi on typerää pitää koulutettua työvoimaa työttömänä kou-luttamattomien siviilipalvelusmiesten tehdessä näiden työt huomomin."

Ilkka Forsblom oli puolestaan ilmoittanut kieltäytymisestään 25.3 1999. Hän korosti kieltäytymisilmoituksessaan asevoimien ylläpitämisen järjettömyyttä tilanteessa, jossa Suomen suurimmat uhat eivät ole sotilaallisia, vaan talous- ja ympäristöpolitiikkaan liittyviä. "Sen sijaan että Suomen valtio tuhlaisi rahojaan asevoimiin, joille ei ole käyttöä, ellei tavoitteena ole päästä NATO:n jäseneksi ... voisi varoja käyttää kotimaassa (sekä myös ulkomailla) talous- ja ympäristöongelmien ratkomiseen ja todellisen avun - jota aseellinen väliintulo ei ole missään olosuhteissa - antamiseen niille jotka sitä kipeimmin tarvitsevat."

### 19.10: neljä tuomittiin Loviisassa

Loviisan kärjäoikeus langetti tänään ehdottoman vankeusrangaistuksen neljälle totaalkieltäytyjälle. Tuomitut ovat 22-vuotias kokkolalainen **Jussi Haverinen**, 26-vuotias jyväskyläläinen **Raimo Salo**, 22-vuotias raahelainen **Timo Tervakangas** ja 20-vuotias savonlinnalainen **Matti Tirkkonen**.

Haverinen painotti kieltäytymisilmoituksessaan tekonsa olevan vastalause asevelvollisuusjärjestelmää kohtaan. Hän haluaa protestoida kieltäytymisellään myös syrjivää siviilipalvelusaikaa kohtaan. Hän oli suorittanut siviilipalvelusta 10 vrk vuonna 1997 ja hänelle langetettiin 192 vrk:n vankeustuomio.

Salo totesi kieltäytyvänsä osallistumasta väkivaltakoneiston toimintaan. Hän ei halua suorittaa siviilipalvelusta siihen sisältyvien epäkohtien johdosta: hän mainitsi ylipitkän palvelusajan sekä sen, ettei sivaria voi suorittaa kehitys-yhteistyötehtävissä ulkomailla. Hän oli suorittanut siviilipalveluksen alussa olevan 32 vrk:n koulutusjakson ennen kieltäytymistään viime toukokuussa ja hänelle langetettiin 181 vrk:n tuomio.

Myös Tervankankaan kieltäytymisen painottivat siviilipalvelusjärjestelmän epäkohtiin. Hän mainitsi kieltäytymisensä perusteiksi ylipitkän palvelusajan, sivareiden sodan aikaisen aseman määrittelemättömyyden sekä sen, että monet palveluspaikat laiminlyövät heille siviilipalvelusasetuksessa määrättyjä ylläpitovelvoitteita erityisesti majoituksen järjestämisen

# HELSINGIN REA HERÄSI HENKIIN, UUSI RYHMÄ SYNTYI TURKUUN

Helsingin Ruokaa ei aseita - ryhmä järjesti ruoanjakotapahtuman taas muutaman kuukauden tauon jälkeen 23. syyskuuta. Palaute osoitti jälleen kerran toiminnan tarpeellisuuden: kahden maissa Hakaniemen torin kulmilla pyöri viitisenkymmentä ihmistä odottamassa ruoanjakelun alkua. Muutenkin homma sujui melko ongelmattomasti, ja tapahtumaa oli järjestämässä enemmän ihmisiä kuin kai kertaakaan aikaisemmin. Lokakuun tapahtuma 28.10 vietitiin läpi hieman vähäisemmällä ihmistyövoimalla, mutta silti ilman merkittäviä ongelmia ja hyvin sujui myös 25.11 järjestetty tapahtuma. Jatkoa on siis luvassa: seuraavan kerran ruokaa jaetaan ”vuosituhannen viimeisen aterian” merkeissä 30.12 ja sen jälkeen aina jokaisen kuukauden viimesenä torstaina näillä näkymin kuukauden välein.

Jyväskylän REA-ryhmä on ehtinyt jakaa ruokaa jo kahdeksan kertaa, tapahtumien rytmi on sielläkin kerran kuussa. Myös Jyväskylässä palaute on ollut jatkamaan kannustavaa. Tapahtumat ovat joka kuun ensimmäisenä torstaina kävelykadulla Turun Ruokaa ei aseita tarjoili

puolestaan ruokaa ensimmäisen kerran 30.10 ja pienestä alku-kangertelusta huolimatta melkoisen onnis-tuneesti. Säännöllistä toimintaa on myös Joensuussa. Tapahtumia on järjestetty lisäksi ainakin Hämeenlinnassa, Rovaniemellä, Tampereella ja Torniossa.

Suomen Ruokaa ei aseita -toiminta on osa kansainvälistä Food Not Bombs -liikettä, joka syntyi Bostonissa USA:ssa. Nykyään sen nimissä toimivia ryhmiä on. 150 Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Australian kaupungissa. Toiminnassa on kysymys paitsi ihmisten keskinäisestä auttamisesta, myös sen tosiasian esilletuomisesta, että maailmassa jossa lukemattomat ihmiset eivät saa alkeel-lisimpiakaan sosiaalisia ja taloudellisia pe-rustarpeitaan tyydytetyksi, käytetään mielet-tömiä summia asevarusteluun. Tapahtumissa jaettava ruoka on pääosin saatu lahjoituksina kauppoista ja ravintoloista; kyseessä ovat siis elin-tarvikkeet, jotka nämä muuten olisivat heittäneet tarpeettomina roskiin.



suhteen. Hänen tuomionsa pituus on 179 vrk.

Tirkkonen puolestaan ei ollut suorittanut päiväkkään mitään palvelusta, joten hänelle langetettiin maksimimittainen 197 vrk:n tuomio. Hän katsoo, että asevelvollisuusjärjestelmä on syrjivä, kun se on sälytetty yhden ihmisryhmän harteille: naiset ja Jehovan todistajat on vapautettu palveluksesta.

## -29.10: kahdelle tuomio Kouvolassa

Kouvolan käräjäoikeus tuomitsi 29.10 kaksi totaali-kieltäytyjää ehdottomiin vankeusrangaistuksiin. 23-vuotias helsinkiläinen atk-alan sekatyöläinen **Teemu Kalvas** sai 194 päivän ehdottoman vankeustuomion asevelvollisuudesta kieltäytymisestä. Lisäksi hän sai kolme kuukautta ehdollista vankeutta karkaamisesta. 24-vuotias nastolalainen työtön varastonhoitaja **Marko Tauriainen** sai 193 päivän ehdottoman tuomion. Myös Tauriainen tuomittiin asevelvollisuudesta kieltäytymisestä. Lisäksi hänelle langetettiin kahdesta karkaamisesta viiden kuukauden ja kymmenen päivän ehdollinen tuomio. Tauriainen on tuomittu jo aiemmin

sakkoihin kutsunnoista kieltäytymisestä.

Kalvas ja Tauriainen tuomittiin sotilaskokoukseen Juha Keltin mukaan loukkaa heidän oikeuttaan oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Tästä syystä tuomiota ei voida pitää hyväksyttävänä. Sekä Kalvas että Tauriainen valittavat tänään saamistaan tuomioista hovioikeuteen.

## 16.11: Sami Niemiselle ehdoton vankeustuomio

Loviisan käräjäoikeus tuomitsi tiistaina 16. marraskuuta helsinkiläisopiskelija **Sami Niemisen** 197 päivän ehdottomaan vankeusrangaistukseen siviilipalvelusrikoksesta. Nieminen on hakeuttuaan siviilipalvelukseen kieltäytynyt kirjallisesti sen suorittamisesta anarkistisen maailmankatsomuksensa perusteella. Nieminen vastustaa asevelvollisuusjärjestelmää, jonka osana hän pitää myös siviilipalvelusta. Nieminen aikoo valittaa saamastaan vankeustuomiosta.

Niemisen avustajana toimi Aseistakieltäy-

tyjäliiton lakiasiasihteeri Juha Keltti, jonka mukaan vankeuteen tuomitseminen merkitsee Nie-miseen kohdistuvaa syrjintää asepalveluksesta vakaumuksensa perusteella kokonaan vapau-tettuihin Jehovan todistajiin sekä naisiin, ahvenanmaalaisiin miehiin, ja palveluksen pi-tuuden huomioiden myös varusmiehiin verrattuna. Syrjintä on kielletty mm. Suomen hallitusmuodossa.

Loviisan käräjäoikeuden mukaan Niemisen anarkismiin perustuva vakaumus ei estä siviilipalveluksen suorittamista. Käräjäoikeuden mukaan tuomio ei myöskään ole syrjivä varusmiehiin verrattuna ”palvelusten erilainen kokonaisuus huomioiden”. Käräjäoikeuden mukaan ”lakien perustuslainmukaisuuden tutkinta ei kuulu tuomioistuimen toimivaltaan”.

# KEITTIÖNÄKÖKULMA YDINASEISIIN

Olin 8.-31. elokuuta Skotlan- nissa Trident-ydinsukellusveneitä vastustavalla leirillä. Leiri oli osa Trident Ploughshares (Trident au-rantakojat) 2000 -kampanjaa, jonka tarkoituksena on aseistariisua Britannian Trident-ydinasejärjestelmä. Leiri järjestettiin Skotlan- nin länsirannikolla, Coulpportissa, Bri-tannian armeijan ydinasetuki- kohdan vieressä. Tukikohtaan on sijoitettu Trident-ydinsukellus- veneissä käytettäviä ydinkärkiä. Itse ydinsukellusvenet on sijoitettu muutaman mailin päähän Faslanen vuonon tukikohtaan. Näitä maail- man vaarallisimmaksi aseiksi todet- tuja sukellusveneitä on yhteensä neljä, joista yksi on aina partioi- massa - täydessä valmiudessa - jos- sakin päin maailman meriä, puoli vuotta kerrallaan.

Leirille otti osaa n. 100 ihmistä, jotka olivat kotoisin lähinnä eri puolilta Brittejä, mutta myös Hollannista, Saksasta, Israelista, USA:sta ja Suomesta tuli muutamia

osanottajia. Leiri oli avoin aseista- riisuntaleiri, jossa ihmiset tekivät erilaisia aktioita, esimerkiksi koris- telivat tukikohdan aitaan kuk-kasin ja rauhanmerkein, kahliu-tuivat tukikohdan porttiin, pyrkivät eri keinoin tukikohdan alueelle, pit- vävät hartaushetken tukikohdan portilla ja sellaista. Muutamat yrittivät päästä sukellusveneille tarkoituksenaan aseistariisua (siis saattaa epäkuuntoon) joku niistä (tai hyvässä lykyssä tietysti kaikki...). Tähän mahdollisuuteen tuskin ku- kaan kuitenkaan tosissaan uskoi, poliisivartiointi oli sen verran tarkkaa ja massiivista. Poliisit oli- vat erinomaisen ystävällisiä, mutta jossain vaiheessa turha seurallisuus (poliisipartio joka viidestoista mi-nuutti) alkoi kieltämättä ärsyt- tämään. Military of Defencellä (MoD - puolustusministeriön oma poliisi, joka partioi tukikohdan sis- ällä, tavallinen poliisi ulko-puolel- la) oli käytössään jopa helikopteri, jolla he kävivät tarkas-telemassa rauhanaktivistien puuhia.

Omaksi aktivismikseni jäi lähinnä "keittiöaktivismi". Olin yhden ker- ran pidätettynä tukikohdan portin edessä istumisesta, mutta koska en ollut täysin vakuuttunut pidätet- tynä olemisen hyödyllisyydestä, siirryin tekemään jotain taatusti hyödyllistä ja hauskaa: ruokaa. Leiri vaikutti välillä kuin pelkältä peliltä "ak-tivistien" ja poliisien välillä. Leiriläisillä oli hauskaa aktioita suunnitella ja toteuttaa, poliiseilla enemmän tai vähemmän hauskaa heitä jahdatessaan. Täytyy kyllä myöntää, että roben ja pol- larin leikkiminen on kivaa vielä aikuisenakin. Useilla leiriläisillä oli tarkoituksena "kerätä" niin monta pidätystä, tai tehdä jotain sen verran vakavaa, että he pääsisivät oi-keu- teen. Skotlannin oikeuslai-toksen linja oli kuitenkin se, että kaikkien syytteet hylättiin, eli tämä tavoite ei onnistunut. Oikeudessa aktivistit kun olisivat kiusallisesti voineet vedota kansainväliseen lakiin, joka kieltää ydinaseet.

Leirillä ollessa tuntui, että Trident Ploughshares -kampanjan toivo leppää lähinnä kahdessa suuressa oikeudenkäynnissä: Loch Goil 3 Ploughares -oikeudenkäynnissä ja Bröd Inte Bomber -ryhmän oikeu- denkäynnissä. Ensimmäi-nitussa tapauksessa kolme naista; Ulla Roder, Angie Zelter ja Ellen Mox- ley tuhosivat 80.000 punnan arvos- ta Trident-järjestelmän ke-hittelyyn tarkoitettuja labora-toriolaitteita viime heinäkuussa Skotlannissa. Toisessa tapauksessa ruotsalaiset Annika Spalde, Ann-Britt Sternfelt ja Stellan Vinthagen aseistariisuiivat Vengeance -ni- misen sukellusveneen osia viime vuoden syyskuussa Englannissa. Näistä molemmista tapauksista on nyt tehty päätökset. 20.lokaku- uta "Loch Goil 3 Ploughshares" sai vapauttavan päätöksen. Skot- lantilainen oikeus tunnusti täten

vihdoin kansainvälisen lain pätevän Skotlannissa. Samana päivänä englantilainen oikeus tuomitsi yhtä lailla kansainväliseen lakiin vedon- neet Annika Spalden ja Stellan Vinthagenin (Ann-Britt Sternfelt ei voinut saapua oi-keudenkäyn- tiin sairastumisen vuoksi) vuoden vankeusran-gaistukseen.

Oikeudenkäyntien tuloksesta on vaikea sanoa vielä paljoakaan. "Loch Goil Three" on tietysti erit- täin tärkeä ennakkopäätös, ja eng- lantilaisen ja skotlantilaisen oikeu- den tekemät keskenään ristiriitaiset päätökset varmasti aiheuttavat laajamittaista häm-mennystä ja hälyä. Loch Goil 3 -oikeudenkäynti on toinen kerta kun aseistariisunta- aktiossa kon-kreettisesti onnis- tuneita auranta-koja-aktivisteja vapautetaan. Edellinen tapaus oli v. 1996, jolloin kolme Hawk-hävittäjän aseista- riisunutta naista vapautettiin juryn todettua, ett., naiset olivat toimineet kansainvälisen lain mukaisesti. Aseistariisuttu Hawk-hävittäjä olisi myyty Indonesiaan. Oikeuden päätös kuitenkin ei estänyt British Aerospacea myymästä jatkossa hävittäjiä Indonesiaan (viimeksi viime syyskuussa). Nähtäväksi jää käykö "Loch Goil Three" -pää- töksessä samoin. Teoriassa päätös tarkoittaa, että kansainv.,linen laki pätee nyt Skotlannissa ja että ydinaseet ovat siten siellä laittomia. Todennäköisesti ydina- seriisunta tarvitsee vielä kuitenkin paljon kampanjointia ja nimenom- aan kansalaisten havahduttamista nä-kemään ydinaseiden totaal- isen uhat, ydinaseasioista päät- tävillä kun ei tunnu olevan asioista minkään-laista tajua.

Tarna Kannisto



# SKOTTITUOMIOISTUIN JULISTI TRIDENTIT LAITTOMAKSI

**Kolme aurantakojaa vapautettiin Skotlannissa 22.10.1999 neljä ja puoli viikkoa kestäneen oikeudenkäynnin päätteeksi. Tuomari totesi, että Trident-ydinasekellusveneen testaamiseen käytetyn laboratorion sabotointi oli oikeutettu teko, sillä ydinaseet ovat lainvasaisia.**

Englantilainen Angie Zelter, tanskalainen Ulla Roder ja skotlantilainen Ellen Moxley tunkeutuivat 8. kesäkuuta 1999 Maytime-nimiseen uivaan laboratorioon Loch Goilissa Skotlannissa. Maytimen avulla tutkitaan yksittäisten sukellusveneiden kykyä kätkeytyä kaikuluotainsinnältä.

Naiset soutivat laboratorion luokse pumpattavalla veneellä. Sen sisälle päätyään he aseistariisuivat tutkimuslaitteita pienillä vasaroilla ja heittivät laitteita sekä laboratorista löytyneitä papereita veteen. Aseis-tariisuntatyön suoritettuaan naiset jäivät avoimeen toimintaan sitoutuneen Aurantakojia-liikkeen hengen mukaisesti odottamaan vangitsemista ja siitä seuraavaa oikeudenkäyntiä.

Yhteisessä julistuksessa he totesivat: "Tekomme perustui siihen lailliseen ja eettiseen lähtökohtaan, että Iso-Britannian Trident-ydin-

asejärjestelmän tarkoitus on valmistautua joukkomurhaamaan viat-tomia siviilejä lukemattomien sukupolvien päähän. Rakastavina, tuntevina ihmisinä koemme olemme velvoitetuja tekemään kaiken voitavamme estääksemme tätä järjestelmää toimimasta; edellyttäen että toimintamme on turvallista, väkivallatonta, avointa ja vastuullista."

Zelter, Roder, Moxley sekä muut Trident Aurantakojia-kampanjan jäsenet ovat sitoutuneet aseistariisummaan Ison-Britannian Trident-ydinasejärjestelmän omin käsin, sillä maan hallitus ei ole suostunut tekemään sitä itse huolimatta lukuisista kansainvälisistä ydinaseriisuntaan velvoit-tavista sopimuksista. Aurantakojat perustelevat väkivallattoman ja avoimen suoran toimintansa laillista oikeutusta mm. sillä, että YK:n Kansainvälinen tuomioistuin julisti ydinaseiden käytön tai niillä uh-kaamisen kansainvälisen humani-täärisen lain vastaiseksi 8. heinä-kuuta 1996.

Aurantakojanaisten neljän ja puolen viikon mittaisen oikeudenkäynnin puolustuksessa todistajina olivat mm. kansainvälisen lain professori Francis Boyle Yhdysvalloista ja Trident ydinasejärjestelmän asian-tuntija John Ainslie Skotlannista. Skotlantilaisen tuomioistuimen

tuomari totesi päätöspuheenvuorossaan:

"Olen tullut johtopäätökseen, että nämä kolme syytettyä ja muut asianomaiset olivat oikeutettuja ajattelemaan, että Iso-Britannia rikkoo lakia omistaessaan, käyttäessään ja pitäessään kunnossa Tridentia levottomina aikoina etenkin yhdistettynä ensi-iskun politiikan kanssa. Myöskään hallitus ei ole koskaan kyennyt todistamaan, että Trident sopsi yhteenkään Kansainvälisen tuomi-oi-stuimen kuvailemiin mahdol-lisuuksiin ydinaseiden laillisesta käytöstä. Tridentin omistus voidaan tulkita ydinaseilla uhkaamiseksi, ja muut nimenomaan tulkitsevat sen siksi, ja sellaisena se on kansain-välisen ja kansallisen lain vas-tainen."

"Tämä on suuri erävoitto kampanjoinnissa ydinaseettoman maailman puolesta. Kansainvälinen tuomi-oi-stuin totesi ydinaseet laittomiksi 1996, ja nyt, kolme vuotta myöhemmin on myös skotlantilainen tuomioistuin ymmärtänyt asian vakavuuden," sanovat For Mother Earth Internationalin toimistossa Belgiassa työskentelevät Katri Silvonon ja Hanna Järvinen. Silvonon ja Järvinen olivat itsekkin viime vuonna viitisen viikkoa tutkin-tavankeudessa

## Aseidenriisuntaleiri elokuussa

Vanunu itse on edelleen ilmeisen hyvävoimainen. Hän kirjoitti hiljattain Right Livelihood Award-palkinnon (Ruotsin parlamentin myöntämä nk. vaihtoehto-Nobel, joka on myönnetty myös Vanunulle itselleen) saajien tapaamiseen lähettämässään kirjeessä: "En ole pahoillani mistään, paitsi tästä raskaasta hinnasta jonka olen joutunut maksamaan ja jota maksan edelleen. Minulla on vahva sisäinen vakaumus, että se mitä tein oli oikein."

Vanunun vapauttamista ajava kansainvälinen kampanja jatkaa luonnollisesti aktiivista toimintaansa ja kidnappauksen kolmantenatoista vuosipäivänä 30. syyskuuta järjestettiin taas mielenosoituksia ja muuta toimintaa ainakin yli 20 kaupungissa eri puolilla maailmaa. Aseistakieltäytyjäliitto piti vuosipäivänä informaatiokojua (12-21) Kolmen sepän patsaalla Helsingin keskustassa. Tilaisuudessa jaettiin tapauksesta kertovaa lentolehtistä ja juuri ilmestynyttä pamflettia sekä kerättiin allekirjoituksia miehen vapauttamista vaativaan vetoamukseen. Tapahtuma saavutti lukuisten ihmisten huomion, vaikkei loppua kohden kaatosateeksi yltnyt sää sitä tällä(kään) kertaa hirveästi suosinut.

Lisätietoja Vanunun tapauksesta löydät esim. internetistä: <http://www.nonviolence.org/vanunu/>

## VANUNU EDELLEEN VANGITTUNA

Israelin salaisen ydinaseohjelman englantilaiselle Sunday Times-lehdelle vuonna 1986 paljastanut teknikko Mordechai Vanunu on edelleen vangittuna Ashkelonin vankilassa Israelissa. Hänet päästettiin "normaaliin" vankilaelämään yhdentoista ja puolen vuoden jälkeen eristyksen viime vuoden maaliskuussa, mutta sen jälkeen tilanteessa ei ole tapahtunut merkittävää edistystä. Hän haki viime vuonna pääsyä ehdonlaiseen vapauteen istuttuaan 12 vuotta 18 vuoden tuomiostaan (Israelissa vangit päästetään tavallisesti ehdonlaiseen 2/3 kohdalla), mutta Israelin korkein oikeus ei ilmeisesti ole vielä kukaan tehnyt päätöstä asiasta.

Kesäkuussa tuomioistuin kuitenkin käsitteli kahta muuta Vanunun hakemusta. Hän oli pyytänyt, että hänet siirrettäisiin Italiaan, josta Mossadin agentit hänet syyskuussa -86 kidnappasivat ja että vuonna 1988 suljetuin ovin käydyn oikeudenkäynnin asiakirjat julkistettaisiin. Korkein oikeus hylkäsi molemmat pyynnöt ilmoittaen kuitenkin, että oikeudenkäyntiasiakirjoista voidaan julkistaa sellaiset osat, jotka "eivät vaaranna valtion turvallisuutta". Tämä toteutuikin marraskuun lopulla.

Trident Ploughshares 2000-kampanja järjesti elokuun jälkipuoliskolla kahden viikon mittaisen kesäleirin Faslanen laivas-totukikohdan luona Skotlannissa. Leirin aikana järjestettiin taas mielenosoituksia, portintukkimisia, luvattomia tunkeutumisia ydin-asetukikohdan alueella ja muuta toimintaa. Leiriin liittyneiden kan-salaistotelemat-tomuustapahtumien yhteydessä tehtiin ainakin 86 pidätystä.

Aktivistit yrittivät uida sukellusveneiden luokse suorittamaan aseistariisuntaa ainakin neljään eri oteeseen leirin aikana. Lähimmäksi pääsivät 19.8 illalla 39-vuotias englantilainen Marcus Armstrong ja 18-vuotias irlantilainen Louise James. Kaksikko pidätettiin vedestä korkean turvallisuuden alueella veneiden lähellä, mutta heidät päästettiin vapaaksi myöhemmin samana yönä.

Aseidenriisuntakampanja sai jälleen tukea Skotlannin itsenäisyyttä ajavalta kansallispuolueelta. Puolueen entinen puheenjohtaja Billy Wolfe osallistui tukikohdan eteläportin tukkimiseen 14.8 ja hänet pidätettiin yhdessä 16 muun aktivistin kanssa. "Kaikkien puolueemme jäsenten tulisi olla täällä tänään", hän totesi.

# NATON PSYKOLOGINEN PROJEKTIO

“Uskon että lännen tapaan toimia Kosovossa vaikutti kollektiivisen psykologian, syvien kulttuuristen koodien ja läntisten ekspansionististen/missionaaristen niiltä joita ovat loukanneet.”

Jan Öberg vetää yhteen: “Jotkut meistä ovat olleet tekemisissä entisen Jugoslavian kanssa liian pitkän ajan uskoakseen että demokratiat ovat luonnostaan rauhanomaisia tai moraalisia. Katso tätä vuosisataa ja sitä miten se loppuu! Meillä on enemmän koulutusta, enemmän informaatiota, enemmän sotilaallista voimaa, enemmän väkivaltaa - ja enemmän demokratiaa ja vähemmän viisautta. Poliitiikka ja etiikka, samoin kuin teknologia ja kulttuuri OVAT erkaantuneet. Olen vakuuttunut siitä, ettei Kosovo ollut pieni tapahtuma nykylänsä, että se on varsin luultavasti käännekohta kohti tulossa olevia pahempia asioita - todiste siitä ettemme ole oppineet mitään tästä vuosisadasta.

Siihen saakka kunnes haastamme väkivallan oikeutuksen ja sota-instituution itsensä, maailmanjärjestys, sivistynyt valtiovalta, humanismi, säädyllyiset tavat, reilu peli ja demokraattinen hallinto tulevat - pelkään - rappeutumaan lisää. NATO ja KFOR ovat suuria askeleita väärään suuntaan ja ennustavat pahaa.

Ihmiskunnan arvoinen projekti seuraavalla vuosisadalla on luvata oppia 1900-luvusta ja lopettaa tämä hulluus, lopettaa tämä väkivalta, lopettaa tämä röyhkeys ja inhimillinen hulluus, lopettaa NATO/KFOR-tyyppinen petollinen ‘rauhan’ turvaaminen ja käyttää kaikki inhimilliset ja kulttuuriset taitomme, taloudelliset ja teknologiset voimavaramme - lyhyesti, ihmisytemme - oppiaksemme toimimaan paremmin ja käsittelemään ja ratkaisemaan konfliktimme vähiten väkivaltaisilla tavoilla. Ja älkäämme juhliko ennen kuin tiedämme kuinka ‘puhdistaa’ väkivallan ajatuksistamme, sanoistamme ja teoistamme - ja näin tulla kykeneviksi kuvittelemaan rauhanomaisemman maailman.”

*(TFF:n PressInfo no. 75, 7.8.1999; teksti on julkaistu myös lokakuussa ilmenestyneessä pamfletissa ”Propagandan takaa”).*

neiden alla tai muuten kieltäytyvät alistumasta vahvemman tahtoon. Itäblokin romahduksen jälkeen ei odoteta ilmaantuvan mitään elinkelpoista kilpailevaa järjestelmää läntiselle maailmanjärjestykselle ja maailmanlaajuiselle kapitalistiselle integraatiolle.

NATOlla oli ylivoimaisesti kaikki valitit käsissään: sotilaallinen voima, raha, rajoittamaton pääsy maailman tiedotusvälineisiin, jotka ovat kaikki lännen kontrolloimia sekä kulttuurinen valta: myydä demokratian, ihmisoikeuksien, humanitaarisuuden viestiä. NATO saattoi iskeä minne vain Jugoslaviassa, jolla puolestaan ei ollut kapasiteettia iskeä länessä ja joka ei ollut toteuttanut aggressioita mitään muuta valtiota vastaan.

Tämä tendenssimäinen maailmanherrsus on paljon maailmanlaajuisempaa, hienostuneempaa ja monitahoisempaa kuin natsismi, mutta se myydään sellaisilla tavoilla, että monet länsimaiden kansalaiset allekirjoittavat tai jopa omaksuvat sen - kuten monet tavalliset kansalaiset omaksuivat Hitlerin messiaanisen vision maailmasta ilman Pahaa, maailmasta jota johtaa valistunut, ylivoimainen, kulttuurisesti yliveräinen Saksa.

Siis projekti? Mitä ilmeisimmin kyllä!” sanoo Öberg. “Kansakunnat näyttävät taistelevan itsessään olevia pimeitä puolia vastaan, jotka ne ovat projisoineet muihin - joista tulee sitten kamottava ‘Toinen’, joka täytyy pysäyttää. Tämä tapahtui kylmän sodan kahden pääkilpailijan välillä ja se toistuu nyt uusissa konfliktimuodostumissa: Serbia/Jugoslavian liittotasavalta on asetettu ‘pahan’ Neuvostoliiton rooliin, muut tasavallat ja kansat esittävätsä länsisuuntautuneen, rauhaarakastavan, demokraattisen, moraalisesti oikeassa olevan roolia - kauan sitten vanhentuneen kylmän sodan paradigman mukaan, ainoan joka oli olemassa vuonna 1991. Ilman projisoimista - ja autoritarianismia, stereotyyppittämistä jne. - Kosovo ja NATO Kosovossa olisivat mahdottomia. Länsi on niin suunniltaan Serbian takia, koska niillä on niin paljon yhteistä - muun muassa valtavasti liioiteltu käsitys omasta tehtävästään ja merkityksestään maailmassa sekä käsitys siitä, että ne ovat Valittuja Kansakuntia joilla on Suuria Tehtäviä, olkoon ne sitten alueellisia tai maailmanlaajuisia. Vain sellainen joka ei ole koskaan tutkinut konflikteja ja väkivaltaa kentällä voi olla yllätynyt siitä, että amerikkalaisten/brittien/NATOn toisaalta ja serbien ja venäläisten toisaalta välillä on ENEMMÄN yhtäläisyyksiä kuin eroja - syvästi länsimaisia kun ovat kaikki, laajenemishaluisia ja pelkäävät kosta kaikkilta



uskon että teemme viisaasti jos keskustelemme niistä. Kätkeytyykö esimerkiksi USA:n johtaman lännen taakse piilevä, syvään juurtunut autoritaarinen ideologia, joka tavoittelee maailmanherrsutua teeskennellessään luovansa maailmanlaajuisia demokratiaa, kumppanuutta ja monikulttuurisuutta Ja käyttäkö se omalla tavallaan hyväkseen muiden kriisejä - kuten Milosevic ja Hitler tekevät omilla tavoillaan - vaikka teeskentelee auttavansa heitä?

On mielenkiintoista nähdä, kuinka nopeasti julkinen, poliittis-diplomaattinen keskustelu ja tiedotusvälineet ovat onnistuneet siirtämään tämän kriisin, tämän nykylänsä historian käännekohdan menneisyyteen. Mutta se mitä tapahtui länessä, ja lännelle, Balkanin sotien ja erityisesti Kosovon sodan aikana ansaitsee vähän tutkiskelua - emmekä välttämättä pidä siitä mitä näemme jos yritämme,” sanoo TFF:n johtaja Jan Öberg.

“Norjalais-ruotsalainen filosofi Harald Öfstad analysoi 30 vuotta sitten natsismin ideologiaa. Hän väittää, että natsismi perustuu länsimaisille arvoille ja on äärimmäinen versio niistä, versio läntisestä maailmankuvasta (‘Weltanschauung.’) Sen tärkein ominaispiirre on ‘halveksuntamme heikompa kohtaan’ ja voiman, vallan ja sankaruuden ylistäminen. Vahva TULEE hallitsemaan heikompa. Hyvällä/vahvemmallalla on oikeus, tai jumalan antama auktoriteetti hallita tai hävittää paha/heikompi, joka ansaitsee vain halveksuntamme. Vahvempi ottaa kantaakseen sivilisaation taakan, uhrautuu ja toimii sankarillisesti korkeamman periaatteen tai ‘lain’, Jumalan, nimissä. Niinpä häntä ei koskaan saateta vastuuseen teoistaan; hänellä on korkeampi valtuutus ja hän on oikeuden yläpuolella. Ne jotka toteuttavat johtajan käskyt on myös vapautettu kantamasta vastuuta teoistaan riippumatta siitä, kuinka rikollisia ne saattavat olla - sillä myös

heidän päämääränsä on karkoittaa paha ja nostaa Hyvä (uudelleen) paikalleen. Antisemitismi ei ole olennaista natsimaailmankuvan autoritaarisuudelle, pikemminkin se on siihen kuuluva arvojen kalleisuus, kerssuttelu ja ennustaminen.

Ihailimme voittajaa ja vahvatahtoista ja halveksimme harhailevaa, epäroivää, häviäjää. Olennainen osa natsi-ideologiaa on TEESKENNEL-LÄ taistelevansa idealistisesti ylevien moraalisien päämäärien puolesta pahaa vastaan, vaikka todellisuudessa toteuttaa omia alhaisia tarkoituksiperiään. Maailma on mustavalkoinen. Kurinalaisuus ja kuuliaisuus palkitaan; kyseenalaistamisesta rangaistaan. Nationalismi ja univormujen, kunniamerkkien ja lippujen kaltaiset symbolit ovat tärkeitä. Johtaja ja johtava kansakunta näkevät itsensä ainutlaatuisena, Jumalan valittuna kansana, jonka tarkoitus on luoda (uudelleen) paratiisi maan päälle. Henkilökohtainen vastuu ei tarkoita sen kyseenalaistamista mikä on oikein ja väärin, vaan tehtävän säntillistä toteuttamista. Kieltä tulee käyttää harhaanjohtavasti, sen tulee olla täynnä analogioita, kliseitä, kaunistelua - ja natsismi on perustavanlaatuisesti epä-älyllistä, yksinkertaistavaa, valetieteellistä.

Erityisen tärkeää on, että aggressio ja idealismi sulautuvat yhteen: 'Teemme sen minkä teemme ihmiskunnan hyväksi, älä arvostele MEITÄ niinkuin arvostele HEITÄ, meidän motiivimme ovat yleviä, heidän ovat pahoja' - mikä sallii rikollisen näyttäytyä sankarina. Konfliktieihin liittyy usein projektion elementtejä. Projektiota tarkoittaa itsestämme löytämiemme ja kammoksumiemme 'pimeiden puolien' siirtämistä muihin. Voisiko olla niin, että kutsuessaan Milosevicia Hitleriksi lännen johtajat ja tiedotusvälineet paljastivat pelkonsa tai epämuokavan tietoisuutensa siitä, että heidän oma projektinsa voitaisiin nähdä 'hitleristisenä,' ts. että he tiesivät ainakin joidenkin autoritarismin elementtien toimivan heidän omassa politiikassaan? Voisiko olla että he tarvitsivat analogian juutalaisiin sijoittamalla kaikki albaanit viattomien uhrien rooliin sen sijaan että heidät olisi nähty poliittis-sotilaallisen konfliktin osapuolena - presidentti Clintonin usein toistamien sanojen mukaan he joutuivat 'etnisen puhdistuksen kohteiksi ei sen takia, mitä he olivat tehneet vaan yksinomaan sen takia keitä he ovat'?

NATO hyökkäsi toiseen maahan, toteutti aggression ja rikkoi kansainvälistä lakia. Se käytti aseita siviilejä vastaan. Se halusi painaa 'pahan' kansakunnan polvilleen. Länsi syytti Jugoslaviaa sen tekemisestä mitä se itse teki, ts. viattomien siviilien tappamisesta, aggression toteuttamisesta, etnisesti puhtaiden (puhtaampien) yksiköiden luomisesta, demokratian sivuuttamisesta, epäsuhtaisen ja ylivoimaisen sotilaallisen voiman käyttämisestä, 'pahojen' suunnitelmien laatimisesta (CIA hankkiutumassa eroon tottelemat-

tomista johtajista), median tiukasta kontrolloimisesta jne.

Vähäinenkin historiallinen tietoisuus riittää kertomaan, että etnisiä puhdistuksia ole keksitty Balkanilla, vaan ne ovat olennainen osa länsimaista käyttäytymistä muita kulttuureja kohtaan läpi historian, ei vähiten intiaaniväestöä kohtaan USAssa. Eikä olekin aika selvää, että esim. USA on kansallinen toimija, jolla on 'kansallisia etuja' kaikkialla maailmassa? Koska olet nähnyt USAn ulkoministeriön tiedotustilaisuuden tai presidentti Clintonin ilman tähtilippua taustalla, kuinka usein Amerikan johtajat jättävät ylistämättä omaa maataan, demokratiaa, vapautta, rauhaa, voimaa ja kunniaa sillä tavalla kuin he tulkitsevat sen: poikkeuksellisenä, Valittuna Kansana? Miksi me teemme väärä historiallisia analogioita Serbiasta Hitlerin Saksana?

TFF:n neuvonantaja tri Johan Galtung TRANSCENDista kirjoitti hiljattain lännen toiminnasta Kosovossa seuraavaa:

“Solzhenitsynin mainitsema, helposti mieleentuleva paralleeli on Hitlerin tapa käyttää sudeettien/saksalaisten ja tshekkien kansallista konfliktia, Tshekkoslovakian painostaminen (Englannin tuella). Japanin hyökkäys Mantshuriaan 1931-45 ja Italian hyökkäys Etiopiaan 1935-41 olivat myös Kellogg-Briandin sopimuksen vastaisia (Briand sai Nobelin rauhanpalkinnon 1926, Kellogg vuonna 1929): 62 valtiota, niiden joukossa kaikki suurvallat, suostuivat hylkäämään sodan politiikan välineenä ja sovitteluun kaikki kansainväliset kiistat rauhanomaisin keinoin. Poikkeuksia olivat puolustusodot ja liiton sopimuksen sotilaalliset velvoitteet, Monroen oppi ja liittolaisvelvoitteet - hyvin samanlaisia kuin YK:n peruskirjan artikla 2(4), poikkeuksineen.

Kolme diktatuuria olivat oikeuden ja Kansainliiton yläpuolella, ne sivuuttivat kevyesti kaikki päätöslauselmat, niitä elähdyttivät visiot Uudesta Järjestyksestä. Niiden propaganda oli yhtä massiivista kuin NATOn propaganda loukkaavine 'anteeksipyyntöineen' 'epäsuorista vahingoista', joita vallanpitäjät niin ilmiselvästi tarkoittivat tehdä alun alkaenkin. No, maailmassa ei ollut internetiä tuohon aikaan, se auttaa. Mutta valta oli näiden 'lain yläpuolella' olevien puolella, sillä kriteeri oli heidän itse valitsemansa (sen takana mitä nämä diktatuurit tekivät oli luultavasti enemmän kansan tahtoa kuin 'demokratioiden' raukkamaisen toiminnan takana). Diktatuurit saattoivat päätökseen sen minkä olivat aloittaneet: toinen maailmansota. NATOa/AMPOa/TIAPia käytävällä USAlla on luultavasti kiusaus tehdä sama, aloittaa Pohjois-Koreasta ja Kolumbiasta (?), toteuttaa Uusi Maailmanjärjestys. Aika estää kolmas maailmansota: nyt. Paikka?

Kaikkialla.”

“Projektiota pätee tietysti myös Serbiaan/Jugoslaviaan itseensä,” Jan Öberg jatkaa. “Muistan kuinka vuonna 1991 kaikissa yhteiskunnallisissa asemassa olevat serbit kertoivat TFF:n konfliktinlievitysryhmän jäsenille, kuinka he olivat Ustashan/fasismien uhreja, että he ovat aina joutuneet kärsimään ja taistelevat nyt Hyvän puolesta: demokratian, rauhan, monietnisyyden, vähemmistöoikeuksien ja - eloonjäämisen - puolesta. He näkivät ja näkevät itsensä Suuren USAn/lännen/EUn/NATOn imperialistisen salaliiton uhreina (taas yksi mainio salainen suunnitelma, joka toimii kuten 'Operaatio hevosenkenkä' toimii lännelle). Kroaattit taas kertoisivat serbifasismista/Suur-Serbiasta ja yhtä salaisesta tiedeakatemian suunnitelmasta Suur-Serbian luomiseksi. Serbit ja albaanit ovat projisoineet toisiinsa joukoittain erityispiirteitä, stereotyyppisiä, ennakkoluuloja ja historiallisia synkkiä ominaisuuksia. Ryhmäni jäsenet ja minä itse olemme kohdanneet puhdasta rasismia molemmilla puolilla - ja ihmisiä jotka ovat yrittäneet vakuuttaa meitä ylevien päämääriensä ja historiallisen kohtalonsa (ja kärsimystensä) totuudenmukaisuudesta - ja jotka kertovat meille uudelleen ja uudelleen, että jotakin paljon pahempaa tapahtuisi jos he eivät ottaisi asioita omiin käsiinsä tai saisi apua ulkomailta.

Kun NATO toteutti aggression, serbit tunsivat olleensa oikeassa uskoessaan, että heitä vastaan oli Suunnitelma. Ja tehdessään hirmutekoja viime keväänä serbit auttoivat suuresti länttä - poliitikkoja ja tiedotusvälineitä - oikeuttamaan oman lakien- ja ihmisoikeuksien rikkomisensa, oikeuttamaan epäsuhtaisen väkivallan. Niinpä ne lukitsivat toisensa noidankehään - jonka tulos olivat mielettömät inhimilliset kärsimykset Jugoslaviassa, muttei tietenkään teknologisesti ylivoimaisen NATOn kohdalla.

Natsi-ideologia kannattaa taistelua niitä vastaan, jotka ovat yhtä vahvoja tai uhkaavat tulla sellaisiksi ja itseä heikompien alistamista tai tuhoamista. Kosovo ei ollut vain taistelu Serbiaa, ehdottomasti heikompaan, vastaan. Se oli myös taistelua potentiaalisesti vahvoja toimijoita vastaan: a) nöyryyttämällä Venäjää vielä vähän enemmän taas uudella NATOn laajenemisella; b) luomalla vastakkainasettelua Kiinan kanssa (lisäämällä suurlähetystön pommittamiseen vakooja'skandaalit', poissulkeminen WTOsta, ihmisoikeudet ja oppitunnit demokratiasta, Taiwan, Tiibet, ydinasekysymykset jne. löytyy enemmän kuin tarpeeksi ainesta konfliktiin); c) kaivamalla maata YK:n alta maailmanjärjestönä ja rauhanturvaajana, ja d) hävittää perin pohjin yhteiskunnallistaloudelliset järjestelmät, jotka uhkaavat olla sortumatta 'globalisaation' pai-

# KANSANMURHA, JOTA EI KOSKAAN OLLUTKAAN?

Uudet paljastukset osoittavat edelleen, että USA/NATOn propagandakampanja Jugoslavian vastaisen hyökkäyksensä oikeuttamiseksi perustuu suurelle valheelle. Viimeaikojen havainnot kyseenalaistavat syytöksen, että serbijoukot toteuttivat kansanmurhan Kosovossa ja osoittavat, että tämä syytös on ilmeisen väärä.

Muistatko kun Jugoslavian joukkoja syytettiin 10.000 kosovonalbaanun murhaamisesta ja joukkohautauksesta? Stratforin, joka on USA:ssa päämajaansa pitävä yksityinen tutkimusyhtiö, mukaan kukaan ei ole onnistunut löytämään näitä ruumiita.

Neljä kuukautta kestäneiden tutkimusten aikana Kosovon hautapaikoista on löydetty vain muutamia satoja ruumiita. Lukumäärä on johdonmukainen sen kanssa, että Kosovossa oli käynnissä kiihkeä sisällissota ennen kuin NATOn hyökkäykset alkoivat.

Trebean lyijy- ja sinkkikaivoksesta Pohjois-Kosovossa lähellä Mitrovican kaupunki huhuttiin

löytyvän 700 ruumista. Huhut olivat niin vahvoja, että entisen Jugoslavian alueen sotarikostuomioistuimien, jonka YK:n turvaliikenne neuvosto perusti 1993, toi paikalle raskasta laitteistoa suorittaakseen tutkimuksia.

“He eivät löytäneet kerrassaan mitään,” sanoi tuomioistuimen lehdistöedustaja Kelly Moore.

Kahdella matkalla Kosovoon kesäkuun jälkeen FBI on löytänyt 30 hautapaikkaa, joissa oli yhteensä enintään 200 ruumista.

Espanjalainen ryhmä, joka oli varautunut tekemään 2.000 ruumiinaavausta, ei löytänyt yhtään joukkohautautusta ja vain 187 ruumista, kaikki yksittäisissä haudoissa. Ljubenicissa olevista joukkohaudastamien, jotka sanottiin sisältävän noin 350 ruumista, löytyi ilmoituksen mukaan vain seitsemän ruumista

Stratfor huomatti, että “joukkomurhaa on vaikea piilottaa.”

YK:n turvallisuusneuvosto asetti entisen Jugoslavian sotarikostuomioistuimen vuonna 1993. Tuomioistuimen todellisia tukijoita ja voimansa takana olivat Yhdysvallat ja sen NATO-liittolaiset - samat jotka toteuttivat aggression Jugoslaviaa vastaan viime kesänä. Mutta nämä vallat kokivat takaiskun itse luomallaan forumille kun tuomioistuimien toteaa, ettei mitään kansanmurhaa ole tapahtunut.

USA:n lehdistö on ollut varsin hiljaa uusista paljastuksista, jotka kiistävän sen USA:n/NATOn sodalle Serbiaa vastaan antaman oikeutuksen. Näyttää siltä, että vain the New York Times julkaisi tietoja Kosovon löytymättömistä joukkohaudaustoista noin 200 sanan mittaisessa artikkelissa 13. lokakuuta.

*G. Dunkel*

# TSHETSHENIAN SODAN VASTAISTA TOIMINTAA MOSKOVASSA

Järjestimme 12. joulukuuta Tshetshenian sodan vastaista toimintaa Tverskajalla, joka on yksi Moskovan pääkaduista.

Ajatuksena oli julistaa kappale Moskovaa valtiosta ja Venäjän armeijasta autonomiseksi alueeksi. Painatimme erittäin radikaaleja lentolehtisiä, joissa vastustetaan Venäjän hallituksen politiikkaa Tshetsheniassa sekä lentolehtisiä, jossa on pieni runo sodasta levitettäväksi alueella

27 ihmistä (enimmäkseen anarkisteja ja Rainbow Keepersin väkeä) osallistui tapahtumaan, joka kesti vain kymmenen minuuttia, kunnes 7 ihmistä pidätettiin ja loput keskeyttivät aktion. 12. joulukuuta oli Venäjän perustuslain päivä ja Moskovassa järjestettiin ainakin kahdeksan mielenosoitusta. Yksi niistä (Zhirinovskin tueksi järjestetty) kokoontui samassa paikassa, jossa tapasimme lehtimiehiä, jotka olimme kutsuneet seuraamaan tapahtumaa. Emme uskoneet saavamme huomiota Venäjän lehdistössä, sillä hallitus kontrolloi sitä kuten neuvostoaikoinakin, mutta levitimme heille ja ulkomaisille tiedotusvälineille paljon

informaatiota, eivätkä he olisi löytäneet meitä zhirinovskilaisten joukosta kuitenkaan. Lopulta vain eräs japanilainen tv-yhtiö kuvasi videolle tapahtumaamme. Kutsuimme henkilökohtaisesti Zhirinovskin mielenosoitusta kuvaamaan tulleita tv-toimittajia tapahtumaamme, mutta he sanoivat vain “kiitos”.

Vain yksi pidätetyistä meni oikeuteen, enkä tiedä vielä tulosta. Loput päättivät olla menemättä.

Monikansallinen radikaalipuolue, Venäjän demokraattinen liitto, Väkivallan vastaisen liikkeen Jekaterinburgin ryhmä, tataarien muslimipuolue “Vatan” ja Vallankumouksellinen yhteyskomitea (uusi järjestö) järjestivät useita tapahtumia, mutta tavallisesti niihin osallistui vain 3-20 ihmistä. Meidän tulisi nähdäkseni yrittää yhdistää nämä ryhmät ja järjestää yhteinen tapahtuma sotaa vastaan. Sillä tavoin saisimme enemmän huomiota.

Olemme painaneet sodanvastaisia tarroja ja liimaamme niitä maanalaisen juniin ja maalaamme

seiniin iskulauseita: “Valtion on suurin terroristi”, “Ei sotaa”, “Viekkää armeija kotiin”, “Sota-rahasota”. Mutta se ei ole helppoa: Moskova on täynnä poliiseja ja vaalikampanja on käynnissä ja siihen liittyvä propaganda kerää pääosan huomiosta. Valtaosa ihmisistä ei tue sodanvastustajia, koska pelkäävät terroristeja. Yksi henkilö, joka liimasi tarran metron seinään, joutui konfliktiin fasistien kanssa.

“Vatan” järjestää laillisen sodanvastaisen tapahtuman taas perjantaina 17. joulukuuta.

Venäjän joukkotiedotusvälineet pysyvät hiljaa sodanvastaisista mielenosoituksista ulkomailla. Kysyin uutistoimistossa työskentelevältä tutulta journalistilta, joka sanoi ettei ole mahdollista laittaa niistä kertovaa informaatiota uutisten joukkoon.

*Olg*



# JUGOSLAVIAN SOTILASKARKURIT AHDINGOSSA

**Eräs vähällä huomiolle jäänyt joukko Kosovon sodan uhreja ovat jugoslavialaiset sotilaskarkurit ja palvelukseenastumisen välttelijät - serbialaiset ja montenegro-laiset, jotka eivät halunneet osallistua Jugoslavian liittotasavallan armeijan sotaan Kosovossa. Heidän tilanteestaan sodan jälkeen kertoo tässä 22.8.1999 päivätyssä tekstissä Belgradin Women in Black-järjestön aktiivi Bojan Aleksov.**

Monien epävirallisten lähteiden mukaan asepalvelukseen liittyvistä asioista on nostettu yli 20.000 oikeusjuttua ja rangaistukset ovat tavallisesti äärimmäisen kovia. Belgradin sotilasoikeuden puheenjohtaja eversti Ratko Korlat ilmoitti, että kyseinen tuomioistuin käsittelee 2.400 syytettä ja 1.900 tapausta on tutkinnassa. Eversti Korlat painotti, että vähimmäisrangaistus palvelukseenastumismääräyksestä kieltäytymisestä on viisi vuotta vankeutta, mutta poissaolotapauksissa paljon ankarampi. Ennen tuomion langettamista tuomio-istuim ottaa huomioon mahdollisen aikaisemman rikosrekisterin, siviilisäädyn, mahdolliset lapset sekä syytetyn arvon ja hänen mielipiteensä sotilaspalveluksesta.

Montenegron *Helsinki Committee for Human Rights* ilmoitti, että Montenegron kansalaisia vastaan on nostettu 14.000 syytettä palvelukseenastumisen välttelemisestä. Komitean näkemyksen mukaan tämän tarkoitus on "pelotella ihmisiä ja rajoittaa liikkumisen vapautta". Tämän lähteen mukaan "Slobodan Milosevicin hallinto käytti liikekannallepanoa painostaakseen vastustajiaan Montenegrossa. Tällaisia olivat monet lehtimiehet, joukossaan tunnetun viikkolehden "Monitor" in perustaja Miodrag Perovic ja radioasema "Free Montenegro" n päätoimittaja Nebojsa Redzic."

Neljä krusevacilaista reservinupseeria, Bratislav Debeljakovic, Miroslav Markovic, Sladjan Vidojevic ja Dobrivoje Mladenovic, jotka organisoivat ensimmäiset Kosovosta palanneiden reserviläisten joukkomielenosoitukset koti-kaupungissaan, on vangittuna ja heitä syytetään sotilasarvojen jättämisestä. Tutkimukset muutamien muiden Kraljevon reserviläismielenosoitusten järjestäjien toiminnasta ovat yhä käynnissä. Sodan lopulla näistä mielenosoituksista tuli joukkomittaisia ja niitä tapahtui useissa varuskunnissa.

Mielenosoittajat vaativat palkkojaan armeija-saoloajalta, mutta myös demobilisointia ja loppua uusille liikekannallepanoille. Vasta-lauseisiin liittyi usein reserviläisten äitejä ja vaimoja ja päiviä kestäneiden tiesulkujen ja tulenarkojen tilanteiden jälkeen joihinkin mielenosoittajien vaatimuksiin suostuttiin.

Sotilaspalvelun välttelyyn liittyviä oikeu-

denkäyntejä käsiteltiin valtion tiedotusvälineissä usein "noitavainotyyliin". Yksi esimerkki on "Politika" n (hallituksen tärkein päivälehti) tapa esitellä syytteitä kuin ne olisivat lopullisia tuomioita. Painopisteenä olivat oppositiopuolueiden johtajat, joita syytettiin pettureiksi, tavallisesti liittyen siihen etteivät he olisi täyttäneet sotilallisia velvollisuuksiaan, vaikkei heidän "syyllisyyttään" koskaan näytetty toteen..

Huonosti järjestetty palvelukseenastumismääräysten jakelu on johtanut tuhansiin syyteteisiin. Tässä tapauksessa kysymyksessä eivät ole ihmiset, jotka olisivat tuoneet julki suhtautumisensa sotaan välttelemällä palvelukseenastumismääräyksen vastaanottamista, vaan ihmiset joille niitä ei edes toimitettu laillisella tavalla. Lakimies Gradimir Nalic Belgradin lakimiesten ihmisoikeuskomiteasta kertoo seitsemäksi vuodeksi vankeuteen tuomitun, neljä vuotta taideakatemiassa opiskelevan opiskelijan tapauksesta. Tärkein todistus siitä, että hän oli vältellyt palvelukseenastumismääräystä oli sitä tuoneen henkilön todistus, jonka mukaan "kukaan ei avannut ovea vastaanottaakseen palvelukseenastumismääräyksen vaikka huoneistosta kuului ääniä." Lakimies Zoran M. Jovanovic taas kertoi kolmeksi vuodeksi vankeuteen tuomitun belgradilaisen lääkärin tapauksesta. Tuomio perustui määräystä tuoneen henkilön lausuntoon, jossa hän ilmoitti antaneensa sen lääkärin vaimolle. Myöhemmin paljastui, ettei kyseessä ollut lääkärin vaimo vaan hänen äitinsä. Äiti ei koskaan kertonut palvelukseenastumismääräyksestä uskoen voivansa pelastaa poikansa tällä tavoin vaaralta. Todellisuudessa, kuten Jovanovic varoitti, monet tajusivat 'vältelleensä palvelukseenastumista' vasta sen jälkeen kun heidät oli tuomittu vankilaan.

Viimeisimpään sotaan joutumisen mahdollisuutta maasta paenneiden nuorten ihmisten tarkkaa määrää on mahdoton tietää, mutta joidenkin arvioiden mukaan se nousee jopa kymmeniin tuhansiin. Tasaalta paljon nuoria jäi maahan "sisäisinä pakolaisina". Hallitus ei ole toistaiseksi antanut mitään merkkejä siitä, että sillä olisi mielenkiintoa antaa näille ihmisille mahdollisuus elää normaalia elämää tai palata maahan. Syitä tähän asenteeseen ovat hallituksen poliittiset katsomukset sekä sen jatkuva flirttailu sodan ja sisäisten konfliktien mahdollisuuksien kanssa.

Nuoria miehiä tarkastetaan yhä rajoilla sen selvittämiseksi, ettei heitä vastaan ole nostettu syytteitä.

Lakimies Slobodan Soskic ajattelee, että armahduskysymys on 'koe' oppositiolle. "Hallitus julisti NATO:n aggression päättymisen voitoksi ja oppositiopuolueet kilpailevat sen kanssa isänmaallisten julistusten antamisessa sen sijaan, että pyrkisivät ottamaan kriittistä etäisyyttä sotaan. Tavalliset ihmiset ovat sotaan vastaan, mutta heille kerrotaan jatkuvasti että se oli välttämätön. Ensisijaista on selittää ihmisille, että hallitus toteutti väärää politiikkaa joka aiheutti sodan. Kun ihmiset ymmärtävät että sota oli tämän politiikan tappio eikä kohtalo, on hyvin mahdollista odottaa parempaa suhtautumista myös tähän ongelmaan," painottaa Soskic. Edes Demokraattinen puolue, jonka johtavia virkailijoita syytettiin sotilaspalveluksen välttämiseen liittyvistä rikoksista ja joista jotkut jopa tuomittiin, ei ole nostanut armahduskysymystä kampanjaansa Milosevicin erottamisen ja radikaalien poliittisten muutosten puolesta. Poliittisten puolueiden joukossa ainoita poikkeuksia olivat Vojvodinan unkarilaisten liiton ja Montenegron (itsenäisyysmielisten) liberaalien kaltaiset pienpuolueet, jotka tukivat avoimesti palvelukseenastumisen välttelijöitä ja vaativat nyt armahduslakia.

Kun monet tiedotusvälineet on edelleen kielletty ja monet muut eivät ole aloittaneet uudelleen toimintaansa koska ne ovat menettäneet toimitilansa, laitteistonsa tai henkilökuntansa, mediassa käydään hyvin vähän vakavaa keskustelua sodasta, vastuusta siihen, sen seurauksista eikä juuri lainkaan keskustelua armahduksesta. Samanlaisen mielipiteen jakaa suuri yleisö, joka on suuressa määrin kriittinen Milosevicia ja hänen hallitustaan kohtaan muttei kyseenalaista sotaa itsessään tai asevelvollisuutta eikä nosta esiin kysymystä niiden armahtamisesta, jotka vastustivat sotaa välttelemällä liikekannallepanoa tai karkaamalla armeijasta. Sadat vangitut sotilaskarkurit ja palvelukseenastumisen välttelijät ja tuhannet maanpaossa tai piilossa olevat näyttävät olevan ongelma vain heidän perheilleen.

Kansainvälinen yhteisö keskittyy vain Kosovossa tehtyihin sotarikoksiin, joihin ehdottomasti onkin kiinnitettävä huomiota. Tuomittaessa Milosevic ja hänen hallituksensa ei tulisi kuitenkaan unohtaa sen lukuisia uhreja Serbiassa ja Montenegrossa, mukaanlukien vangitut palvelukseenastumisen välttelijät ja sotilaskarkurit, joille tulisi myöntää armahdus.

# VENÄLÄINEN ASEISTAKIELTÄYTYJÄ TUOMITTU VANKILAAN, TOISTA VASTAAN NOSTETTU SYYTE

Kaluzhskin piirissä sijaitsevan Obninskin kaupunginoikeus tuomitsi aseistakieltäytyjä Dimitri Neverovskin 25. marraskuuta 1999 kahdeksi vuodeksi vankeuteen ”sotilaspalvelun välttämisestä”. Samaan aikaan Novgorodin syyttäjäntoimisto on päättänyt nostaa samasta syyistä jutun Arkadi Zarakovskia vastaan.

Ongelmat ovat seurausta siitä, että vaikka Venäjän perustuslaki on taannut vakaumuksellisille aseistakieltäytyjille oikeuden vaihtoehtopalvelukseen niille, mitään siviilipalveluslakia ei vielä ole olemassa. Venäjällä on tuomittu vankeuteen vuoden 1993 jälkeen tietävästi vain yksi aseistakieltäytyjä - ja vain harvoja vastaan on ylipäätään nostettu syyte - mutta linja näyttäisi olevan kovenemassa.

26-vuotias Neverovski on koulutukseltaan matemaatikko. Hän on toiminut paikallisessa antimilitaristiyhdistyksessä (ARA) vuodesta 1996. Hänelle oli myönnetty lykkäystä asepalveluksesta opintojen takia vuoteen 1997 saakka. Toukokuussa 1997 hänet päätettiin kutsua palvelukseen ja hän haki mahdollisuutta suorittaa palvelus vaihtoehtopalveluksena. Hakemus hylättiin tammikuussa 1999. Hän haki uudelleen, mutta tähänkin hakemukseen tuli hylkäävä päätös heinäkuussa. 5.10.1999 hänet todettiin terveydensä perusteella palvelukseen kelpaavaksi ja hänet määrättiin aloittamaan sotilaspalvelus 18. lokakuuta. Hän ei ilmoittautunut palvelukseen ja seurauksena oli syyte ja oikeudenkäynti reilua kuukautta myöhemmin.

Tuomioistuin suostui kuulemaan vain yhtä Neverovskin avustajaa, vaikka hän oli oikeuttanut tehtävään neljä. Hänen äitinsä, Tatjana Kotliar, sai puolustaa häntä oikeudessa, mutta Sergei Sorokin, ARA:n Nikolai Khramov ja Glasnost-säätiön Sergei Sagalovitsh eivät. Khramov ja Sagalovitsh esittivät järjestöjensä selonteot, jotka antoivat heille oikeuden toimia syytetyn puolesta oikeudenkäynnissä, mutta tästä huolimatta tuomari ei sallinut sitä. Ensimmäisen tauon jälkeen Khramov esitteli kopion järjestönsä säännöistä, jonka jälkeen tuomari odottamatta päätti antaa hänelle luvan osallistua oikeudenkäyntiin.

Ollessaan opiskelijana vuonna 1995 Neverovski lähti oppilaitoksensa sotilaallisesta tiedekunnasta Tshetshenian sodan takia. Hän sanoi oikeuden edessä, ettei ole pasifisti, mutta vastustaa armeijaa. Hän on vahvasti sitä mieltä, että Tshetshenian sodat (sekä vuosina 1994-96 käyty että parhailaan menossa oleva) ovat Venäjän armeijan toteuttamia rikoksia. Hän vastustaa myös Venäjän armeijan kehnoa tilaa.

Neverovski on ensimmäinen aseistakieltäytyjä, jota vastaan on nostettu syyte Kaluzhskin piirissä ja vuoden 1993 jälkeen vasta toinen sotilaspalveluksesta kieltäytymisen takia vankeuteen tuomittu koko Venäjällä. Lisäksi kaksi vuotta on maksimituomio ”sotilaspalvelun välttämisestä”. Miksi Neverovski sai niin pitkän tuomion? Hän itse ja antimilitaristiyhdistys uskovat, että syitä on kaksi:

- 1) pelotella muita asevelvollisia Kaluzhskin piirissä, jossa on tällä hetkellä noin 100 aseistakieltäytyjää;
- 2) painostaa Neverovskin äitiä Tatjana Kotliaria, joka on alueellisen ihmisoikeusryhmän puheenjohtaja, Obninskin kaupunginvaltuuston jäsen ja ehdokkaana joulukuun parlament-tivaaleissa. Hän on myös useiden vuosien ajan auttanut ar-

meijaan kutsuttuja nuoria miehiä puolustamaan oikeuksiaan, mukaan lukien perustuslaillista oikeutta kieltäytyä asepalveluksesta omantunnon syistä.

Neverovskin vangitseminen loukkaa selkeästi perustuslain takaamaa oikeutta suorittaa vaihtoehtoinen siviililuontoinen palvelus armeijapalveluksen sijaan. Se voidaan nähdä lähinnä reaktiona Venäjän poliittiseen ti-lanteeseen: sota riehuu Tshetsheniassa ja sekä parlamentti- että presidentinvaalit ovat lähestymässä.

## Oikeusjuttu Novgorodissa

Novgorodin syyttäjäntoimisto päätti nostaa marraskuussa 1999 syytteen 22-vuotiaasta aseistakieltäytyjää Arkadi Zarakovskia vastaan. Zarakovski oli jättänyt siviilipalvelushakemuksen vuonna 1997, mutta hakemus hylättiin. Samoin kävi hylkäävästä päätöksestä tehtyjen valitusten. Piirioikeuden antaman päätöksen mukaan ”on syytä epäillä, onko Zarakovskilla todella vahva vakaumus, joka estää häntä täyttämästä sotilailista velvollisuuttaan”.

Käytännössä tuomioistuimen päätös tarkoittaa sitä, että sen mielestä Venäjän perustuslaki ei takaa oikeutta suorittaa siviilipalvelusta, vaan tarjoaa mahdollisuuden kieltäytyä sotilas-pal-

## SODAN VASTUSTAMISESTA SYYTTEITÄ SAKSASSA

Münsterin poliisi ilmoitti marraskuun alussa sosiologi tri. Bernd Drückelle että häntä vastaan tehdään parhaillaan esitutkintaa. Hänen epäillään syy-

tähän sotaan!”-julistus, joka julkaistiin “Graswurzelerrevolution”in numerossa 239 toukokuussa. Näiden väitetään olevan ”julkista yllyttämistä rikolliseen toimintaan”, joka on kriminalisoitu Saksan rikoslain 111§:ssä. Julistuksessa, joka oli suunnattu kaikkien sodan osapuolten sotilaille, sanotaan mm: “Tähän sotaan osallistumista ei voi oikeuttaa. Kieltäydy siksi käskystä toimia! Jätä joukko-osastosi! Kapinoi tätä sota vastaan! On varmaa, että aktiiviset sotilaat ovat potentiaalisia murhaajia. Ja murhaavan sodan uhreja. Mutta sotilaskarkurit ja aseistakieltäytyjät ovat rauhan sanansaattajia.”

Esitutkintaa ”yllytyksestä rikolliseen toimintaan” tehdään parhaillaan yli 30:stä julistuksen allekirjoittajasta. Heidän joukossaan ovat “Graswurzelerrevolution”in toimituskunnan jäsen Andreas Speck Oldenburgista sekä tunnettuja henkilöitä kuten Berliinin teknisen yliopiston professori Wolf-Dieter Narr, Versöhnungsbund-rauhanjärjestön Clemens Ronnefeld ja professori Roland Roth. Jotkut allekirjoittaneista ovat jo saaneet sakkoja, jotka ovat olleet suuruudeltaan 2.500 - 7.000 DM. Ensimmäinen oikeudenkäynti julistuksen allekirjoittajaa vastaan pidettiin Berliinissä 4. marraskuuta. Tri. Wilfried Kerntke Offenbachista vapautettiin syytteestä sillä perusteella, että kehoituksessa kieltäytyä käskyistä

listyneen rikokseen kuukausittain ilmestyvän “Graswurzelerrevolution” (“Ruohonjuurivalankumous”)-vaihtoehtolehden vastuullisena toimittajana ja yhtenä allekirjoittajana Kosovon sodan aikana julkaistussa vetoamuksessa, jossa kehoitetaan sotilaita ryhtymään karkureiksi.

Lehti “Graswurzelerrevolution” (GWR) on ilmestynyt vuodesta 1972. Epäilyjen perusteena ovat GWR:n “Actionspecial”in numero 2/99 “Lopettakaa sota! Sano ei pommituksille, sodalle, karkotukselle”, josta otettua 30.000 kappaleen painosta levitettiin eri puolilla Saksaa sekä “Kutsu kaikille sotilaille: kieltäydy osallistumasta

velusta. Tosin sanoen tuomioistuim pyrkii rajoittamaan Venäjän perustuslain kaikille federaation kansalaisille takaamia oikeuksia.

Piirioikeuden päätös sisältää myös seuraavanlaisen muotoilun: ”näissä oloissa oikeus pitää kutsuntalautakunnan päätöstä olla sallimatta Zakarovskin suorittaa vaihtoehtoinen siviili-palvelus hyvin perusteltuna, sillä hänen hakemuksensa vaihtoehtoiseen siviilipalvelukseen ei heijasta syviä uskonnollisia, poliittisia, filosofisia tai moraalisia periaatteita, jotka eivät salli hänen kantaa asetta ja palvelua armeijassa, vaan pikemminkin halua kieltää Venäjän federaation kansalaisille perustuslaissa määrätty velvollisuus ja vastuu.” Tästä voi taas vetää sellaisen johtopäätöksen, että tuomioistuimen mielestä pyyntö päästä siviilipalvelukseen tarkoittaa isänmaallisen velvollisuuden kiistämistä.

Paikallinen sotilaskomissariaatti oli yrittänyt nostaa juttua Zarakovskia vastaan jo parin vuoden ajan, mutta Novgorodin syyttäjätoimisto päätti nostaa syytteen vasta marraskuussa. Syytteen nimikkeenä on sama kuin Neverovskin tapauksessa: ”sotilapalveluksen vältteleminen ilman hyväksyttävää syytä”. Linja aseis-takieltäytyjiä vastaan tuntuu todella olevan ko-venemassa, sillä viime aikoina sekä Novgorodin alueella että koko Venäjällä on nostettu useita rikosjuttuja aseistakieltäytyjiä vastaan – kyseessä eivät

ole enää poikkeustapaukset, kuten aikaisemmin.

Novgorodilaiset aktivistit Oleg Astashkin ja Mihail Riabinin toteavat ironisesti: ”Onnittelemme teitä siitä, että perustuslain aseis-takieltäytyjille takaama oikeus vaihtoehtoiseen siviilipalvelukseen on Novgorodin alueella (ja itse asiassa koko Venäjällä) olemassa muodollisesti paperilla, mutta käytännössä se on merkityksetön. Tuomioistuimet eivät noteeraa oikeutta vaihtoehtopalvelukseen, mikä johtuu suurimmaksi osaksi siitä, ettei ole olemassa erityislakia, joka viittaisi Venäjän federaation perustuslain 3. osan 59. artiklaan. Tämän oi-keuden huomiotta jättäminen merkitsee myös perustuslain 15. artiklan loukkausta, jonka mukaan valtion viranomaiset ja muut elimet ovat velvollisia noudattamaan sitä.”

Zarakovskin oikeudenkäyntiä odotettiin järjestettäväksi joulukuussa –99, mutta sen tuloksesta ei meille asti ole kantautunut tietoja.

*(venäläisten aktivistien lähettämistä tiedotteista koonnut Kaj Raninen)*

## KANSALAISTOTTELEMATTOMUUTTA INDONESIAAN LÄHETYSTÖLLÄ

**Kolmen sepän patsaalla järjestetyn mielenosoituksen (la 11.9) jälkeen osa porukasta päätti lähteä osoittamaan inhoaan Indonesian kansanmurhapoliitik-kaa kohtaan vielä maan suurlähetystölle Kuusisaareen. Aiottu kansalais-tottelemattomuus, luvaton tunkeutuminen suurlähetystön alueelle, onnistui kaavailtua helpommin, sillä vajaat viisi-sitoista henkeä käsittänyt joukko pääsi lähetystön pihalle avoimesta portista ja siitä suoraan tikkaita pitkin yksikerroksisen rakennuksen katolle, josta kaiku-neet suomen, englannin ja indonesian-kieliset iskulauseet muokkasivat voi-makkaasti Kuusisaaren lauantai-iltapäivästä äänimaisemaa.**

Toiminta ei pysynyt täysin perinteisen normatiivisen kansalaistottelemattomuuskäsitteen puitteissa, sillä eräs tapahtumaan osallistunut kivitti hajalle muutaman lähetystörakennuksen ikkunan ottamatta teosta vastuuta oikeus-järjestelmän edessä. Tämä operaatio herätti ehkä vähän ris-

tiriitaisia tuntemuksia, onhan avoimen kansalaistottelemattomuuden ja ei-avoimen suoran toiminnan yhdistäminen helppo nähdä varsin ongelmalliseksi sekä käytännölliseltä että periaatteelliselta kannalta katsottuna. Toisaalta on toki helppo ymmärtää, että Indonesian toiminnan aiheuttama raivo purkautuu tuollakin tavalla.

Oman lukunsa muodosti poliisin reaktio tapahtumaan. Koko lähetystöalueelle tunkeutunut joukko luonnollisesti kiinniotettiin ja vietiin Pasilan poliisiasemalle. Ensimmäisen kuulustelukierroksen jälkeen lauantai-iltana mielenosoittajat kuitenkin julistettiin pidätetyiksi ja ainakin joillekin oli kuulusteluissa puhuttu kolmen vuorokauden pidätysajasta ja sen jälkeen tutkintavankeudesta. Ja tämä siis ilmeisesti lähinnä muutaman pienen ikkunan rikkojan selvittämiseksi. Yön yli nukkumisen, lakimiesten puhelinsoittojen ja poliisiaseman eteen ansiokkaasti organisoidun tukimielenosoituksen jälkeen mieli oli kuitenkin muuttunut ja kaikki pääsivät vapaaksi sunnuntaina puolen päivän maissa.

## UUSIA PAMFLETTEJA

24-sivuinen pamfletti ”Salaisuus, joka vaati elämän” sisältää neljä tekstiä, jotka kertovat Mordechai Vanunun tapauksesta, hänen paljastuksistaan ja tuomiostaan sekä Israelin salaisesta ydinaseohjelmasta. Kyseessä on AKL:n antimilitaristisen pamflettisarjan kolmas julkaisu. Sitä saa AKL:sta muodolliseen 5 mk:n kappalehintaan.



Sarjan neljäntenä tuotoksena puolestaan ilmestyi 20-sivuinen ”Propagandan takaa”-niminen vihkonen, joka sisältää neljä tanskalaisen rauhan-tutkija Jan Öbergin tekstiä, joissa pohditaan mitä itse asiassa tapahtui Kosovossa viime keväänä - ja mitä tapahtui sitä myöten koko maailmalle. Sitäkin saa AKL:sta viidellä markalla.



# PELON KULTTUURIA MURTAMASSA

**Alla oleva juttu perustuu indonesialaisen aktivistin haastatteluun, joka on tehty viime vuoden syksyllä. Se on siis joissain suhteissa hieman vanhentunut, mutta tarjonnee kuitenkin mielenkiintoista taustatietoa sille, mitä olemme lehdistä viime aikoina saaneet Indonesiasta ja Itä-Timorista lukea.**

Yhteiskunnallinen aktivismi on ollut Indonesiassa vaarallista puuhaa viimeisten kolmen vuosikymmenen ajan. Suharton sotilasdiktatuurin aikana onnekkaita mielenosoittajia joutuivat vankilaan. Muut - monet muut - kuolivat.

Ihmis- ja kansalaisoikeudet ovat olleet kaikkea muuta kuin turvattuja vuoden 1965 verisen vallankaappauksen jälkeen, jolloin Suharto ja armeija syöksivät vallasta Indonesian ensimmäisen itsenäistymisen jälkeisen hallituksen. Yli miljoona indonesialaista - mukaan lukien suuri osa Indonesian vasemmistolaisista tai va-semmistosuuntautuneista talonpojista sekä työläisten ja naisten liikkeiden aktivisteista - murhattiin kaappausta seuranneina vuosina; vähintään 200.000 lisää kuoli Itä-Timorilla sen jälkeen kun Indonesia hyökkäsi sinne 1975 ja liitti sen laittomasti itseensä. Suureksi osin Suharton ja armeijan virkaan nimittämä parlamentti toimi diktaattorin päätösten kumi-leimasimena.

1980-luvun lopulla nuori sademetsien ekologiaa tutkinut biologian opiskelija Yeni Rosa Damayanti tuli vakuuttuneeksi, että metsien ekologinen kriisi oli selvittämättömästi yhteydessä hänen maansa ihmisoikeuskriisiin - että vaikkapa sademetsien hakkuut Borneolla eivät lakkaa niin kauan kuin niistä voittoa kiskova Suharton hallitus saa jatkaa vastustajiensa vangitsemisia, kiduttamista, "katoamisia" ja murhaamista. Vuonna 1989 Yeni Rosa liittyi demokratiaa kannattavan ihmisoikeusliikkeen opiskelijajärjestöön; kasvava feministinen tietoisuus vei hänet mukaan myös Indonesian naisliikkeeseen. Opiskelijoiden vuonna 1994 johtamien parlamenttitalon mielenosoitusten jälkeen hän vietti vuoden vankilassa jatkaen vapauduttuaan samaa enemmän tai vähemmän maanalaista työtään, jonka takia oli joutunut vangituksi. Hänet pidätettiin uudelleen ja häntä uhkailtiin kuo-lemalla.

Toukokuussa 1998 talouden romahdus ja laajat opiskelijoiden johtamat mielenosoitukset pakottivat Suharton eroamaan. Vaikka on edelleen epäselvää, missä määrin presidentti Habibien uusi hallitus aikoo rajoittaa Suharton hirvittävän, USAn tukeman sotilaskoneiston valtaa, Yeni Ro-

san kaltaiset aktivistit ovat varovaisesti alkaneet toimia ja puhua avoimemmin.

Nykyään 31-vuotias Yeni Rosa toimii kahden indonesialaisen järjestön johtokunnassa, Itä-Timorin kysymykseen keskittyvän *Solidamorin* ja naisten ihmisoikeusjärjestö *Solidaritas Perempuan*. Kun keskustelimme viime lokakuussa New Yorkissa, jossa hän ja itätimorilainen kollegansa olivat USA:n ja Kanadaan suuntautuneen puhekiertueensa aikana, Yeni Rosan arviot paljastivat uuden - vaikkakin varauksin - optimistisemmän näkemyksen Indonesian tulevaisuudesta.

*Mitä ovat Solidamor ja Solidaritas Perempuan?*

-Solidamor toimii Indonesian yhteiskunnassa poliittiselta tasolta ruohonjuuritasolle muuttakseen Indonesian suhtautumista Itä-Timoriin Emme pyri vaikuttamaan vain ihmisiin, vaan myös poliittisiin puolueisiin ja tiedotus-välineisiin. Indonesialaiset ovat saaneet Itä-Timorin kysymyksestä vain hallituksen informaatiota, jonka mukaan Itä-Timor on "luonnollisesti" osa Indonesiaa, että itätimorilaiset haluavat olla osa Indonesiaa, että he ovat hyvinvointinsa "velkaa" Indonesialle ja että oppositio on kommunistista tai kommunistien agitoimaa. Olen työskennellyt Itä-Timorin kysymyksen parissa vuodesta 1991, jolloin olin opiskelija-aktivisti ja tapasin itätimorilaisia aktivisteja.

*Entä naisjärjestö?*

-Solidaritas Perempuan oli alunperin kan-salaisjärjestö, joka työskenteli naissiirtotyöläisten puolesta. Nykyään se on ihmisoikeusjärjestö, joka pyrkii vaikuttamaan Indonesian demokraatisoitumisprosessiin tuomalla naisten oikeudet osaksi sitä. Koemme, että meitä on huijattu. Taistelimme yhdessä miesten kanssa koko toisen maailmansodan ajan ja itsenäistymissodan ajan, mutta itsenäistymisen jälkeen naisten asema ei ole parantunut merkittävästi - naiset ovat yhä keittiössä.



Koimme hyvin vakavan takaiskun Suharton aikana. Naiset depoliitisoitiin. Heti itsenäistymisen jälkeen tilanne ei ollut niin paha; 50-luvulla ja 60-luvun alussa Indonesiassa oli naisliike. Se oli suuri, siinä oli mukana ehkä jopa 5 miljoonaa ihmistä, se oli maailman suurin lajissaan niihin aikoihin. Se työskenteli parantaakseen naisten asemaa yhteiskunnassa ja taloudessa, tehtaissa ja maaseudulla. Mutta Suharton vallankaappauksen jälkeen suurimpia naisjärjestöjä syytettiin kommunistisiksi ja epämoraaaliksi. Suuret naisjärjestöt olivat Suharton terrorin tärkeimpiä uhreja - nykyään tämä on unohdettu, niin kuin vuoden 1965 joukkomurha on unohdettu.

Ollessani opiskelija-aktivisti 90-luvun alussa työskentelin joidenkin naisjärjestöjen kanssa. Tuohon aikaan naisjärjestöt eivät olleet poliittisen taistelun polttopisteessä. Koska ne keskittyivät naisten asioihin, miesaktivistit eivät suhtautuneet niihin vakavasti. Nykyään ne puuttuvat suuriin poliittisiin kysymyksiin, joten miesaktivistitkin kuuntelevat niitä. Jos en olisi ollut vankilassa, miesaktivistit eivät edelleenkaan kuuntelisi minua. Voin tuoda asioitani esille, koska vankila on antanut minulle uskottavuutta. Väkivalta naisia kohtaan on Solidaritas Perempuanin seuraavan kolmen vuoden tärkein teema. Me vaadimme demilitarisointia avoimissa ja julkisissa mielenosoituksissa - me osoitimme ensimmäisinä mieltä pääesikunnan edessä - eivätkä miehet enää jätä minua huomiotta. Aikaisemmin he sanoivat, että naisten asiat olivat marginaalisia, eivät riittävän tärkeitä - ne eivät häirineet pääongelmalta, joka oli Suharto ja armeija.

*Kuinka avoimesti työskentelit Suharton aikana? Koska olit vankilassa?*

-Meillä oli maanalaisia verkostoja, opiskelijoiden verkostoja - ei koskaan todella avoimia. Yritimme kuitenkin murtaa pelon kulttuurin ja antaa ihmisille enemmän informaatiota, joten aloimme järjestää avoimia mielenosoituksia. Tavallisesti nostimme esille maariitapauksia, koska monia viljelijöitä potkittiin pois mailtaan golfkenttien ja kemiallisten tehtaiden kaltaisten kehitysprojektien tieltä. Järjestimme mielenosoituksia avoimesti, mutta suunnittelimme ne varsin huolellisesti. Luokittelimme eri paikat niiden vaarallisuuden

mukaan. Mielenosoituksessa, jonka johdosta jouduin vankilaan joulukuussa 1994, laskimme tavallaan väärin. Olimme parlamenttitalon edessä ja vaadimme, että Suharto pitää asettaa syytteeseen ja armeijan lopettaa sotilaallisen voiman käyttö siviilejä vastaan, vaadimme myös armeijan eristystuomioistuinten lakkauttamista. Sitten armeija tuli - se tuli ensimmäistä kertaa parlamenttitalolle. Meitä oli 200 ja sotilaita oli 200. Jotkut kansanedustajat olivat mukavia ja sympatisoivat meitä, mutta he eivät voineet tehdä mitään suojellakseen meitä. 21 meistä pidätettiin ja minä sain yhden vuoden. Minut vapautettiin joulukuussa 1995 yhden vuoden ja yhden päivän kuluttua.

Olin onnekas. Tuomiomme olivat lieviä, koska meitä oli paljon ja meidät pidätettiin aikana, jolloin mielenosoituksia oli paljon. Saimme paljon huomiota tiedotusvälineissä ja paljon tukea opiskelijoilta. Saimme paljon myös kansainvälistä tukea Amnesty Internationalilta ja muilta. Indonesiassa sinun oli suunniteltava tekosi tarkoin ja varmistettava, että monet ihmiset tiesivät tapauksestasi. Jos kukaan ei tiennyt, olit kuollut.

*Millaisia yhteyksiä on työlläsi naisliikkeessä ja työlläsi Itä-Timorin kysymyksen parissa?*

-Solidaritas Perempuanissa tehtävämme on lopettaa naisiin kohdistuva väkivalta, ja miesten sovinnistinen koneisto, armeija, kohdistaa hirvittävä väkivaltaa Itä-Timorin naiseen. Miehet voivat puhua avoimesti, kuinka "armeija kidnappasi minut, kidutti minua" jne, mutta kuinka nainen voisi sanoa tällaisessa kulttuurissa "armeija raiskasi minut"? Minulla on itätimorilainen ystävä, nainen, joka sanoo, että Itä-Timorilla heidän omat yhteisönsä rankaisevat sosiaalisesti armeijan raiskaamia naisia. Ihmiset sulkevat ovensa heidän edessään. Väkivalta on väkivaltaa, mutta raiskaus tekee sinut "vastuulliseksi omista kärsimyksistäsi".

*Tämä pitää paikkansa myös Indonesiassa, eikö vain? Mitä sinulla on sanottavaa joukkoraiskauksista ja Marthadinan murhasta? (Marthadinan, tunnettu nimellä Ita, oli 17-vuotias aktivisti ja aktivistin tytär, joka toimi Vapaaehtoisryhmä ihmisyden puolesta -järjestössä, joka pyrki selvittämään armeijan sotilaiden tekemiä kiinalaisperäisten naisten joukkoraiskauksia levottomuuksien aikana Indonesiassa toukokuussa -98. Armeija ja hallitus kielsivät tällaisia raiskauksia koskaan tapahtuneen. Ita murhattiin 9. lokakuuta epäselvissä olosuhteissa, ja monet pitivät murhaa yrityksenä vaiennuttaa ne, jotka puhuivat raiskauksista. Jakartan poliisi pidätti rikosrekisterin omaavan miehen syytettynä murhasta. Solidaritas Perempuan on myös Vip:n jäsen, vaikkei Yeni tuntenut Itaa.)*

-Se on hirvittävä. He yrittivät saada murhan näyttämään tavalliselta rikosasialta - he pidätivät naapurin syytettynä hänen murhastaan ja "vuodattivat" tuomioistuimen asiakirjan, jonka mukaan hän oli harrastanut pitkään anaaliseksiä ja hänen on täytynyt harjoittaa prostituutiota rahoittaakseen huumeiden käyttönsä. Itan perhe pakotettiin menemään poliisiin lehdistötilaisuuteen poliisin päämajaan ja pakotettiin vahvistamaan sen, mitä poliisi sanoi.

Eikä Vapaaehtoisryhmä ihmisyden puolesta protestoinut, ei järjestänyt lehdistötilaisuutta, ei sanonut että Ita oli itse yksi raiskauksen uhri, vaikka on ilmeistä että hän oli. Vapaaehtoisryhmässä on mukana aktivisteja ja raiskausten uhreja ja heidän perheenjäseniään ja muita. Sen pohja on niin leveä, että sen on vaikea tehdä radikaaleja tekoja, koska on pakko kiinnittää huomiota uhrien ja heidän perheidensä turvallisuuteen ja hyvinvointiin. Olen pettynyt siihen, kuinka terrori on hiljentänyt heidät, mutta toivon että se on vain väliaikaista. Toivon että useimmat ihmiset uskaltavat sanoa avoimesti, että se oli poliittinen murha, että se liittyy raiskauksiin ja että se liittyy armeijaan.

*Muuttuvatko asiat paremmaksi kun Suharto on mennyt? Mitä odotat?*

On vaikea sanoa, millaisia ovat odotukset ja millaisia ovat toiveet, koska elämme hyvin epävarmaa aikaa. On parempi puhua siitä mitä itse toivon, kunhan toiveet ovat yhteydessä todellisuuteen.

Ensinnäkin on rakennettava uusi yhteiskunta, joka perustuu pluralismille, kunnioitukselle. Toivon, että Indonesia vapautuu armeijasta - indonesialaiset ovat alkaneet puhua Suhartosta, mutta armeija on yhä koskematon. Toivon että meille syntyy monipuoluedemokratia. Ja toivon että meille tulee alueellisempi talous, joka kunnioittaa jokaisen yhteisön erityisiä perinteitä ja tietoja. Solidaritas Perempuan on kiinnostunut paikallisyryhmien kulttuurista. Suharto suosi yhdenmukaisuutta: viljelijät eivät voineet kylvää omia siemeniään, heidän täytyi kylvää hallituksen siemeniä. Solidaritas Perempuan kamppailee hajautetun valtion puolesta, ei keskitetyn. Ja tietysti toivon, että naisten kysymyksistä tulee tärkeä osa mitä tahansa muutoksia - lain-säädännöllisiä, poliittisia, taloudellisia, kulttuurillisia muutoksia.

*Millainen vaikutus Indonesian talouskriisillä on tähän?*

Kriisi on hyvin vakava ja tuhoisa. Vaikka talouskriisi kaatoikin Suharton, se myös pakotti Indonesian mukaan kansainväliseen talous-järjestelmään, joka on epäreilu Indonesian kaltaista maata kohtaan. Se pakottaa meidät

riippuvuuteen. Se ei ole vapaata markkina-taloutta, se on pakollista markkinataloutta. Se olisi vapaata, jos ihmisillä olisi mahdollisuus valita, mutta heillä ei ole. Heidän on seurattava Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) tietä tai tuhouduttava. En tiedä mitä tapahtuu pienille maailloillemme, koska jos meidän on seurattava tuota tietä kaikki muutetaan teolliseksi eikä pienen viljelijöitä ja pikkukauppiaita suojella millään tavalla. Kuinka he voisivat kilpailla teollisesti tuotettujen hyödykkeiden kanssa?

*Millainen on mielestäsi huonoin tulevaisuudennäköala?*

Kaikki alistetaan pääomalle, yksityistetään. Kotitiseudullani Länsi-Sumatralla on sementtitehdas. Maa kuuluu heimolle, joka lainasi sen hallitukselle tehdasta varten. Kun talous ajautui kriisiin IMF pakotti hallituksen myymään tehtaan, mukaanlukien maan - mutta heimo ei halua myydä sitä yksityisomaisuudeksi. Sumatran ihmiset protestoivat tätä vastaan.

Tällaisia asioita tapahtuu. Perinteiden ja kapitalismin mukanaan tuomien normien välille syntyy yhteenottoja, ja meidät saatetaan ansaan veloilla. IMF ja erityisesti USA kontrolloivat meitä - poliittisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti Indonesia on USA:n kontrollissa. Se on OK jos se on meidän etujemme mukaista, mutta entä jos se ei ole?

*Miten saavutatte sen pluralistisen monipuoluedemokratian, jota toivot?*

Yritämme käyttää IMF:a hyväksemme niin kauan kuin läntisen demokratian ja poliittinen järjestelmä hyödyttävät meitä. Monet asiat hyödyttävät meitä, kuten armeijan merkityksen pieneneminen siviiliasioissa. Naiskysymyksissä siitä on myös hyötyä. Mutta sen jälkeen kun me - indonesialaiset, malesialaiset ja filippiiniläiset - olemme tarpeeksi vahvoja, haluamme päästä eroon isonveljen mustekalanlonkeroista ja rakentaa omat tehokkaat markkinamme suurten riippuvaisten sijasta. Yritämme löytää vaihtoehdoisen talouden, enemmän ihmisiin suuntautuneen, enemmän Maahan suuntautuneen. Emme tiedä, kykenemmekö tekemään sen, mutta tulemme yrittämään.

*Judith Mahoney Pasternak  
(Non-Violent Activist,  
January-February 1999)*

# TSHETSHENIAN SODAN VASTAISTA TOIMINTAA

kohteita ja hyökkäys on aiheuttanut suurimittaisen pakolaiskatastrofin talven kynnyksellä Pohjois-Kaukasuksella. Tilannetta pahentaa entisestään se, että Venäjä on pitänyt Ingushetian rajaa kiinni pakolaisilta. Tilanteessa on kysymys tshetshenialaisten ihmisoikeuksista, eivätkä törkeät ihmisoikeusrikkokset voi olla minkään valtion sisäinen asia.

Aseistakieltäytyjäliitto ja Solidaarisuus järjestivät keskiviikkona 3.11 klo 16.00-18.00 mielenosoituksen Venäjän federaation suurlähetystön edessä Tehtaankadulla Helsingissä. Mielenosoittajat vaativat Venäjän hyökkäyksen Tshetsheniaan välitöntä lopettamista. Paikalla oli kerralla keskimäärin parikymmentä ihmistä. Venäjä on pommitanut siviili-

Venäjä on perustellut hyökkäystä väitteellä, että Dagestanin sissien tukikohdat olisivat Tshetsheniasa. Dagestanilaisten lisäksi myös tshetshenejä syytetään eri puolilla Venäjää alkusyksyllä toteutetuista terroriteoista. Tällaiset väitteet eivät kuitenkaan oikeuta nyt nähtävän kaltaisia toimenpiteitä siinäkään tapauksessa, että ne olisivat paikansäpitäviä. Virallinen Tshetshenia sanoutui jyrkästi irti kaikista terroriteoista. Terrorismia vastaan ei voi taistella terrorismilla, ja Venäjän toiminta Tshetsheniassa on siviili-väestöön kohdistuvaa terrorismia.

Edellinen Tshetshenian sota päättyi Venäjän ja Tshetshenian toukokuussa 1997 tekemään sopimukseen. Yleinen käsitys oli, että tuossa yhteydessä tshetshenialaisille luvatettiin itsenäisyys, mikäli he sitä siirtymäkauden jälkeen edelleen haluavat. Tätä taustaa vasten Venäjän hyökkäys on käsittämätön. Tshetshenialaisilla on oltava oikeus päättää itse, missä puitteissa järjestävät yhteiskunnallisen elämänsä - samoin kuin kaikilla muillakin ihmisillä.



## LOPETTAKAA POHJOIS- KAUKASUKSEN SODAN LAAJENTAMINEN!

### “Yhteinen toiminta” -ryhmän vetoamus

Koska Venäjän hallituksella ei ole rakentavaa ja vakaata politiikka Tshetsheniaa kohtaan, ei ole myöskään tarjoutunut mahdollisuuksia kriisin rauhanomaiseen hallitsemiseen tarvittavien poliittisten mekanismien luomiselle. Elo- ja syyskuun sotilaallinen toiminta Dagestanissa ja Venäjän kaupungeissa tapahtuneet terroriteot ovat räjäyttäneet liekkeihin uuden sodan Pohjois-Kaukasuksella. Hyökkäykset aseistautuneiden ekstremistien tukikohtiin palvelivat perusteena siviilikohteiden ja Tshetshenian tiheästi asuttujen alueiden massapommituksille. Humanitaarinen katastrofi on kehitymässä Pohjois-Kaukasuksella - suuri joukko kodeistaan raunioituneesta Tshetsheniasta paenneita ihmisiä täyttää Ingushetiaa. Tulee vielä korostaa, että tämä on tapahtumassa talven kynnyksellä.

Vaadimme ehdottomasti, että luodaan välittömästi Tshetsheniasta pommitusten johdosta pakenevien ihmisten paluun mahdollistavat olosuhteet!

Olemme vakuuttuneita siitä, että terroristien vastainen taistelu kuuluu yksinomaan korkeasti koulutetuille ammattilaisille. Taktiikka, jossa Tshetshenia tuhoaan pommituksilla johtaa huomattavaan siviiliuhrien määrään; uhrien joukossa on eri kansalaisuuksia olevia ihmisiä, mukaanlukien venäläisiä. Se johtaa siihen, että tuhannet ja tuhannet uudet taistelijat liittyvät terroristien riveihin Tshetsheniassa. Suurhyökkäys Tshetsheniaan pakottaa Venäjän pääesikunnan käyttämään jälleen tuskin lainkaan koulutettuja asevelvollisia, mikä johtaa suuriin menetyksiin. Uudesta sodasta tulee pitkä ja verinen ja on selvää, ettei se tule rajoittumaan Tshetshenian alueelle.

Yllämainittu huomioon ottaen vetoamme Venäjän federaation presidenttiin ja hallitukseen sodan laajentamisen lopettamiseksi, asutuilla alueilla Tshetsheniassa sijaitsevien kohteiden pommittamisen lopettamiseksi. Vaadimme välittömiä neuvotteluja legitiimien tshetsheniviranomaisten kanssa konfliktin poliittisesta hallitsemisesta tehdyn sopimuksen “Rauhanomaisten suhteiden periaatteista” perusteella, jonka presidentit Jeltsin ja Maskhadov allekirjoittivat Moskovassa 12.5.1997, ottaen huomioon että presidentti Aslan Maskhadov on tuominut terroriteot ja ilmaissut surunvalittelunsa terrorin uhreille.

Erikseen vetoamme niihin lehtimiehiin, jotka ovat viimeksi kuluneiden päivien aikana kirjoittaneet lisääntyvässä määrin Tshetshenian vastaisen sodan välttämättömyydestä ja väistämättömyydestä: lopettakaa! Rauhallisten ihmisten veri saattaa langeta päällemme! Uusi suuri sota Pohjois-Kaukasuksella tuo mukanaan katastrofaalisia, traagisia seurauksia, jotka koskettavat kaikkia!

30.09.1999  
Ludmila Aleksejeva, Vjatsleslav Bakhmin, Moskovan Helsinki-ryhmä - Larisa Bogoraz, ihmisoikeusaktivisti - Valeri Borshev, Venäjän federaation duuman jäsen - “Yleinen ihmisoikeuskomitea” - Ludmila Vakhnina, ihmisoikeuskeskus “Memorial” Svetlana Gannushkina, “Kansalaisapu”-järjestö - Sergei Grigoriants, “Glasnost”-rahasto - Elena Grishina, ihmisoikeusliikkeen tiedotuskeskus; Piotr Kaznatshejev, Russian Public Movement - Antifasistinen nuorisotoiminta - Tatjana Kasatkina, ihmisoikeuskeskus “Memorial” - Viktorija Matikova, Moskovan Helsinki-ryhmä - Malva Landu,

ihmisoikeusaktivisti - Karina Maskalenko, Kansainvälisen puolustuksen keskus - Lev Levinson, Kansanpalatsin vastaava sihteeri - Rustam Maksudov, “Lainsäädännöllinen uudistus”-keskus - Vladimir Ovin, ihmisoikeusaktivisti - Oleg Orlov, ihmisoikeuskeskus “Memorial” - Lev Ponomarev, “Ihmisten oikeuksien puolesta”-liike “Hot Line” - Juri Samodurov, Saharov-museo ja -keskus - Marina Salie, “Venäjän vapaut demokraati” - Sergei Sorokin, “Väkivallan vastainen liike”; “Yhteinen toiminta” -ryhmän koordinaattori - Gleb Yakunin, Komitea omantunnonvapauden puolustamiseksi

# SOTILASSAARET IHMISILLE!

**Helsingin edustalla on useita kaupunkilaisten virkistyskäyttöön soveltuvia saaria, joille heillä ei kuitenkaan ole menemistä: ne kun ovat armeijan hallinnassa. Antimilitaristinen kansalaistottelemattomuusryhmä Muurinmurtaajat järjesti lauantaina 10.7 näyttävän mielenilmauksen tätä asiaintilaa vastaan suorittamalla laittoman maihinnousun erälle näistä kielletyistä saarista.**

Tempauksen perustelut selviävät Muurinmurtaajien paria päivää aikaisemmin julkiselle sanalle lähetetystä kannanotosta:

“Puolustusvoimat on tavallisesti perustellut saarten hallussapitoa sillä, että ne muodostavat Helsingin meripuolustuksen perustan. Lienee kuitenkin syytä kysyä, kuinka realistisia ovat uhkakuvat, joihin on varustauduttava pitämällä Helsingin edustan saaria armeijan hallinnassa ja mikä olisi näiden merilinnoitusten todellinen merkitys nykyaikaisessa sodankäynnissä. Sitä paitsi kaikilla armeijan hallitsemilla saarilla ei tosiasiaa edes ole mitään so-ti-laallista toimintaa.

On myös vedottu siihen, että armeijan hallinnassa saarten luonto säilyy paremmin kuin virkistyskäytössä. On toki totta, että kaikki Helsingin edustan saaret eivät luonnonarvojen puolesta ole virkistyskäyttöön soveltuvia, mutta nekin säilyisivät nykytilassaan paremmin, jos ne saatettaisiin siviilialueiksi luonnon-suojelualueina. Jo tällä hetkellä

virkistys-käytössä oleviin saariin kohdistuva rasitus taas todennäköisesti vä-henisi, mikäli saaria olisi tarjolla enemmän. Alkuperäisen luonnon säilyttäminen on luonnollisesti otettava huomioon kaikessa saarten virkistyskäytössä.

Helsingin edustan saarten virkistyskäyttöä on luonnollisesti kehitettävä niin, että mahdollisimman monilla meren ympäröimän kaupungin asukkailla on mahdol-lisuus nauttia meriympäristöstä. Tällöin etusijalla on oltava saarten saattaminen yleiseen käyttöön esim. loma-asuntojen rakentamisen sijaan. Tämä edellyttää myös saarille suuntautuvan julkisen vesiliikenteen kehittämistä osana pää-kaupunkiseudun julkista liikenne-ttä.”

## Määränpäänä Melkki

Kohteeksi valikoitui Lauttasaaren edustalla noin kilometrin päässä sijaitseva Melkki, joka on monessakin suhteessa hyvä esimerkki mainiosti ihmisten käyttöön sopivasta sotilassaaresta: se sijaitsee

lähellä Helsingin keskustaa, se on selvästi suurempi kuin vieressä olevat Pihlajasaaret eikä siellä ei ole kuin paikoittain merkittäviä luonnonarvoja, joita virkistyskäyttö saattaisi vaarantaa. Argumentit Helsingin meripuolustuksesta kuullos-tavat Melkin kohdalla vieläkin epäuskottavammilta kuin muiden saarten, sillä sotavoimien läsnäoloa edustavat vain vieri vieressä rantaviivaa koristavat kapaisten kesämökkit. Varsinaista sotilaallista toimintaa siellä ei ole ollut aikoihin.

Oman mausteensa tapahtumaan toi käytettävissä ollut maihinnousukalusto. Seitsenhenkisen maihinnousuryhmä pakkautui Vattuniemen rannassa Kuusiluodon komerosta löytyneeseen puhallettavaan kumikanoottiin sekä kahteen pieneen jollaan. Vuotava kanootti ja ilmas-tointiteipillä pohjastaan paikkailtu puolimätä jolla selviytyivät meri-matkasta ilman kohtuuttomia ongelmia ja niiden miehistö suoritti suunnitelmien mukaisen maihinnousun. Sen sijaan kolmas alus joutui vaikeuksiin jo purjehduksen alussa narulla paikattujen hankaimien rikkouduttua. Urheakaan airoilla melominen ei riittänyt viemään venettä määränpäähän ja kaksituntinen odyssea Lauttasaarenselän koko ajan yltyvässä tuulessa päättyi lopulta lähtösatamaan.

Operaatio herätti tiedotusvälineiden

huomiota jo etukäteen, joten ei ole ihme että maihinnousijoita oli vastassa sotilaspoliisipartio, vaikkei saari normaalioloissa ilmeisesti olekaan vartioitu. Suunniteltua piknikkiä Melkin pohjoiskärjen hiekkarannalla ei näin ollen pystytty toteuttamaan. Jollaryhmä onnistui kuitenkin levittämään mukaan tuomansa “Sotilassaaret ihmisille!” -ban-derollin tapahtumien kulkua vesitakseista seuranneiden journalistien silmien ja kameroiden eteen ennen kuin sotilaspoliisit sen pikaisesti takavarikoivat. Olisiko arka asia? Maihinnousun tehneet neljä antimilitaristiaktiivia kuljetettiin poliisisaatueessa pikkuroban poliisiasemalle, josta heidät vapautettiin kuulustelujen jälkeen samana iltana. Samaan aikaan meriseikkailustaan selvinnyt epäonninen partio toteutti antimilitaristista eväsretkeä Vattuniemessä rannalle alun alkaenkin jääneiden tukijoukkojen kanssa.

Tapahtumaan osallistuneet jättivät muutamaa viikkoa myöhemmin Helsingin kaupunginvaltuustolle kuntalaisaloitteen, jossa vaaditaan asianomaista Helsingin kaupungin elintä ryhtymään toimenpiteisiin kaupungin edustalla olevien sotilassaarten saattamiseksi julkiseen käyttöön.

## LAKIALOITE KOTIUTTAMISRAHAN PALAUTTAMISESTA

Yhdeksän keskustalaista kansanedustajaa (ensimmäisenä allekirjoittajana Niilo Keränen) jätti 5.10.1999 lakialoitteen, jonka mukaan palveluksesta kotiutettaville maksettaisiin toimeentulon noin kahden viikon ajaksi turvaava kotiuttamisraha. Rahan tarkasta suuruudesta määrättäisiin asetuksella. Kotiuttamisrahan saisivat sekä aseellisesta, aseettomasta että siviilipalveluksesta kotiutuvat, se suoritettaisiin valtion varoista ja sen maksamisesta huolehtisi palveluspaikka.

Kotiuttamisrahan maksaminen lopetettiin säästösyistä vuoden 1992 lopussa. Tuolloin se oli suuruudeltaan 300 mk. Aseistakieltäytyjäliitto on vaatinut kotiuttamisrahan palauttamista..

*Jatkuu sivulta 18*

## SODAN VASTUSTAMISESTA SYYTTEITÄ SAKSASSA

ja ryhtyä sotilaskuriksi NATO:n sodan aikana - sodan, jota myös monet lakimiehet ja poliitikot pitivät kansainvälisen lain vastaisena - oli kysymys ilmaisunvapauden piiriin kuuluvasta toiminnasta. Berliinin syyttäjät ovat ilmoittaneet valittavansa päätöksestä.

Ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että saman syyttäjän tutkinta Bernd Drückestä johtaa oikeudenkäyntiin. Drücke epäilee, että tutkintaa tehdään “lähinnä pelottelutarkoituksessa”: “antimilitaristit aiotaan hiljentää.” “Saksan rikoslain 111§”, hän jatkaa, “on myös kriittisten lainoppineiden jatkuvan keskustelun kohde; sitä kritisoidaan ‘perustuslainvastaisen

nuuskimisen’ mahdollistamisesta ja ‘epämääräisyydestä’.” Yli 80% tapauksista ei etene oikeudenkäyntiin saakka. “Kuitenkin epäiltyjä voidaan tarkkailla ja kuunnella vuorokauden ympäri. Mutta tällaiset valvontakeinot tai mahdollinen oikeudenkäynti eivät saa minua luopumaan julkisesta sodan vastustamisesta ja väkivallattoman konfliktinratkaisun sekä herruudettoman yhteiskunnan puolestamisesta”, Bernd Drücke sanoo.

# SIVARI & TOTAALI

RAUHANASEMA, VETURITORI 3, 00520 HELSINKI  
www.aseistakieltaytyja-

Pyydetään palauttamaan,  
mikäli vastaanottajaa ei tavoiteta

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO ry  
Rauhanasema, Veturitori  
00520 Helsinki  
puh. 09-140427, fax 09-147297  
sähköposti: akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi  
<http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi>

## AKL-Hämeenlinna

PL 31  
13101 Hämeenlinna  
[akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

AKL-Jyväskylä  
PL 367  
40101 Jyväskylä  
[akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

AKL-Pori  
c/o Nortamonkatu 3 b 33  
28100 Pori  
[akl.pori@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.pori@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

AKL-Rovaniemi  
PL 72  
96101 Rovaniemi  
[akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

AKL-Turku

Jokikatu 2-6  
20500 Turku  
puh. 02-2332 493  
[akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

AKL-Vaasa  
PL 1  
65201 Vaasa  
[akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi](mailto:akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi)

War Resisters' International  
5 Caledonian Road  
London N1 9DY  
Britain  
Tel (+)-44-20-7278 4040  
Fax (+)-44-20-7278 0444  
Sähköposti: [warresisters@gn.apc.org](mailto:warresisters@gn.apc.org)  
<http://www.gn.apc.org/warresisters>